

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/4 évre 7 frt, 1/2 évre 3 frt 50 kr.
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A többség szemüvegén.

Budapest, január 2.

(V) Azt mondják a kormánypárt bölcsei, hogy a tegnapi óta beállott sérelem nem érinti az alkotmányosság lényegét, további baj pedig nem lehet, mert ezen a ponton, amelyet a törvénytelen államháztartás jelez, meg lehet állni. A bölcsek tévednek. Az alkotmányosság lényege nem abban áll, hogy van parlament, és van miniszteri felelősség, hanem is abban és egyesegyedül abban, hogy pénz- és véradót törvényhozási megajánlás nélkül szedni nem lehet. Ahol az alkotmányosság rekvizitóriumból ez az egy kellék megvan, habár a többi hiányzik is, ott fogyatékos ugyan az alkotmányos szervezet, de megvan legalább a lényege. De ahol minden egyéb kellék megvan s éppen csak ez az egy hiányzik, ott az alkotmányosságnak csupán a látszata van meg, de nincs meg a lényege. Az sem igaz, hogy azon a ponton, ahová tegnap eljutottunk, meg lehet állni. Attól függ minden, enged-e az ellenzék. Ha leszerel rövid idő múlva, akkor persze helyre-zökken minden. De ha a küzdelem eltart hónapokig, akkor a kormánynak, akarva nem akarva, tovább kell mennie. Kimerülvén a pénztári készletek, elő kell szednie a most félretett adóprést. S elérkezve a sorozás ideje, el kell rendelnie az ujoncállítást. De még itt sem állhat meg. Hanem minden ellenszeggüléssel szemben alkalmaznia kell az erőszakot; hatalmi eszközökkel kiméletlen igénybevételével a törvényvel szemben is fogantatott kell szereznie az állami szükségletekben jelentkező sürgős érdekeknek. Mivel adószolgáltatás nélkül nem lehet kiadásokat fedezni s ujoncállítást nélkül nem lehet a véderőt kiegészíteni, tehát exekválni kell majd a megfelelő kormányrendeleteket minden áron, még vérontás árán is. Ami ma még csak exlex, az később a viszonyok kényszerítő nyomása alatt általános államesimnyvé felülül

csinált forradalomra fog válni, mely megköveteli s meg is szerzi magának a hatalmi szankciót.

Hibáé általják tehát magukat a kormánypárt bölcsei. Szofizmákkal nem nyugtatnak meg senkit, még a saját maguk vergődő lelkiismeretét sem. Magára a többségre is ólomsúlytal nehezedik rá az a balsejtel, hogy a jövőnd, talán már a legközelebbi jövőnd végzetes bonyodalmakat fog az ország nyakára zudítani. Gondolnak-e az urak például a kiegyezésre? Minél igazabb mindaz, amit Tisza István tegnap a kiegyezésnek a nemzetközi viszonyokkal való politikai kapcsolatáról mondott, annál kínosabban kell érezniök, hogy azon az uton, amelyre ráléptek, ennek a minden egyébnél fontosabb problémának nem képzelhető semmiféle megoldása. A kisebbség kimondta, hogy ennek a kormánynak nem szavaz meg semmit; a kormány makacsságával szembehelyezi a maga türelmét. Arról most már késő disputálni, van-e jogosultsága ennek az álláspontnak. Ma már csak egyetlen egy szempont jön számba: az, hogy a kisebbségnek legalább passzív közreműködése nélkül az Ausztriával való gazdasági viszonyt törvényes uton rendezni nem lehet. Ezt a passzív közreműködést pedig a Bánffy-kabinetnek nem adja meg az ellenzék. Tessék már most elképzelni egy olyan helyzetet, a melyben a pénz- és véradót erőszakkal kell behajtani s a monarchia másik államával való gazdasági kapcsolat törvényes rendezése merő fizikai lehetetlenségnek bizonyul. Mit gondol a többség, vajjon elbirná-e a nagyhatalmi állás sokáig ezt a sivár állapotot? A nemzetközi politika aligha fogja megenni a miniszterelnöknek és barátainak azt a szivességet, hogy „amit a monarchia ennél az áldatlan állapotnál fogva súlyban elveszít, azt pótoltnak képzelje az által, hogy a többségi uralom tekintetében Magyarországon gróf Tisza István nézetei érvényesülnek, nem pedig a gróf Apponyi Albertéi. A nemzetközi életet a dinamika

nyers törvényei szabályozzák; gyöngéd tekintetek, egy ország belpolitikai áramlatainak egyikével vagy másikával való rokonszenvek és ellenszenvek ezen a téren nem érvényesülhetnek. Az európai egyensúly bizonyos hatalmi elhelyezkedéseken nyugszik, szilárd-ságának feltétele tehát az, hogy alkotó elemeinek erőtartalma nem változik. Már pedig tagadhatatlan, hogy Magyarországnak ekkora belső bonyodalmi erősen megcsappantanak a monarchiának hatalmi súlyát; s mihelyt ez bekövetkezik, azonnal tartani kell az európai egyensúly megbillenésétől, még pedig első sorban a csökkent erőtartalmu tényezőnek, tehát a monarchiának rovására. Ime, végig-gondolva a gróf Tisza István gondolatát, jő-zan észszel arra a következtetésre lehet csak jutni, hogy a kiegyezésnek törvényes létre-jöttét a monarchia nagyhatalmi állásának szem-pontjából is biztosítani kell minden áron, még a többségi uralomra fektetett kormány-zati elvnek némi sérelmével is.

Adunk mi a többségnek egy jó tanácsot. Ha nem akarja, hogy a kisebbség ostroma buktassa el Bánffy Dezsőt, hát ejtse el a kormánypárt ezt a kabinetet. Ejtse el nem azok miatt, amiket az ellenzék ró fel büneül, hanem azért, mert politikai hibái által bele-vitte az országot és a parlament többségét ebbe a zsákutcába, amelyből most már csakis az alkotmány és a többségi akarat sérelmé-vel lehet kibontakozni. A miniszterelnöknek természetes hivatása az, hogy vezesse a par-lamentet. Meg tud-e felelni báró Bánffy Dezső ennek a hivatásnak? Volt-e gondja rája, hogy ne csak a többséggel maradjon politikai össz-hangban, hanem fenntartsa a kisebbséggel is a kölcsönös lojalitás alapján annyi érint-kezést, amennyi a törvényhozás munkaké-pességének szempontjából elkerülhetetlenül szükséges? Ha nem látta előre a mostani nehézségeket, akkor buktassa el a többség azért, mert nem számolt egy olyan eshető-séggel, amelyet a megelőző év parlamenti tapasztalásai legalább is valószínűvé tet-

TÁRCA.

Az ember világa.

— A Budapesti Napló eredeti tarczája. —

Irta: Feszt Géza.

Az egyik ember a nagy Océánból merített egy csöbörrel. Arra vetődött egy másik és rámu-atva a tengerpartra helyezett edényre megkér-lezte, hogy mi van benne.

— Mi van benne? — szól vissza amaz; — hát az Océán víze.

... Ugyanigy befelé az ember világa is egy rövid tára szük keretében. Mástkülönbön pedig az ember világnak méreteiben képest si-lány kis töredék ez a parányi Föld, melynek átmérője mindössze circa 1700 mérföld. Nagyon apró világ. Annira kicsiny, hogy bolygója-val együtt, mely 52 ezer mérföldnyire van tőlünk, eljárhatna rendes keringőjét a nap-nak belsejében kétszer, mert ennek átmérője 206 ezer mérföld. Több mint a föld és hold közötti távolságnak négyszerese; jut is, marad is.

Ez már valamivel különb distancia, mint a mi kis földünk átmérője. — Amde, akit nagy tá-volságok gondolata boldogít, az képzelje el, hogy a Hesperidákon bolyong, és ha van olyan teleszkópja, mely megoldja a látóképességét úgy, hogy tekintete elhat idáig a Földre, akkor talán éppen Julius Cézár meggyilkoltatásának lesz a szemtanúja, mert ezt a távolságot kétezer évalatt futja meg a napsugár. Amit pedig a fény ennyi

idő alatt befut, azt kétezernyolcszázhatvan év alatt járja meg a villám és négyszázhuszezer esztendő alatt a hang.

Fizikusok, csillagászok, vegyészek, a mate-rializmus utóirói és szervezői mindezt kimérték és kiszámították és ezzel tették boldoggá az em-bert. Ki-öpték az ember szívéből a hitet és a poézist és beléje oltották a tisztá a rideg, a száraz, a matematikai alapokra fektetett tudást.

... Vajjon megdöntött-k-e többek közt e kis haza egyik nagy költőjének azt a gondolatát is, hogy:

Egész világ nem a mi birtokunk,
Amennyit a szív fölfoghat magába —
Sajátunknak csak annyit mondhatunk.

— Vajjon igazán boldográ teszi az embert, ha szétzúzott világok romjain, a Tejuton sé-től nemesak a tekintete, hanem egy-két, szám-vetésekkel kapcsolatos gondolata is? Hi-zon szégyenletesen kicsinynyé válik az ember, mikor óriási lensékekkel fölfegyverkezve az Univerzum zugait kutatja és az eredményt parányi porhoná-vál összeméri és ... csakis szeméremhiány nála, ha ilyenkor el nem pirul.

Avagy kárpótlás rejlik az önértetté idomí-tott szeméremhiányban, ha néha-néha a tudomá-nyos rombolások eredményén elmereng? Van valami lélekemelő és boldogító érzés abban a tu-datban, hogy Laplace, Moleschott, Feuerbach és a többiek száműzték a menny-züzből az Istent, darabokra tépték az evangéliumot, kitépték az ember lelkéből a megnyugvást, megszüntették az önfeláldozás képességét, rajongással alacsonyították a vértanuskodást és terjesztették az ateizmust?

Latulogassunk.

Nincs a különböző emberi karakterek között ragyogóbb és irigyelőbb mint a hős. Legyőzi a veszeltyt és — rombol. De van a hősnek egy szuperlatívusa: a vértanu. Nem pusztít, de — meg-hal! Akár erős, akár gyöngye a karja, de a lelke szilárd. Elszenvédi a kint, a vérpádot, a Golgothát, átengedi a gyilkolás jogát másoknak és a hajt-bat-ulanságot választja magának. Törhet, de nem hajlik. Ezzel tanuskodik meggyőződése mellett.

Vessünk föl egy kérdést, melynek eldönté-sénél a világalomra törekvő két szellemi áram-lat, a materializmus és az idealizmus szembe-néznek egymással. Lehetséges-e, hogy egy atheista, ki a materializmus emlőin fejlődött azt a vért-anuvá legyen?

Egy istentagadó, aki vérével tanuskodik az eszme mellett! Lehetséges ez? — A muló és pedig az örökre elmuló életnek, ennek a pillan-atnyi animális existenciának egyik osztályosa, aki tagadja a tulvilági leszámolást, fölemelked-heik-e, vagy nem emelkedhetik odáig, hogy áldozatul dobjá oda az üvöltő tömegnek az ő En-jét, az ő Mindenét? Hiszen az atheista, aki egy eszméért áldozza föl magát, (éppen az ő különleges szempontjából tekintve) min-dent föláldoz a semmiért! Lehetséges ez? Foly-tatódik ebben az önfeláldozásban az a ráció, mely az ateizmusnak alapvető köve? Le-hetséges-e, hogy az „ember” önként, — nyugalomvágy, és külső kényszer nélkül — kizárólag önszántából menjen keresztül azon a hidon, melynek tulsó végén nem üdv, hanem a nagy semmi várakozik reá, a hidnak inenső olda-lán önként hagyva vissza minden fölqi üdvössé-

lek. Ha pedig előrelátta ezt az elfajulást, akkor torolja meg rajta a többség azt, hogy nem gondoskodott kellő időben hatékony ellenszerekről. Az első esetben a bűnös rövidlátás, a másodikban a bűnös könnyelműség lehet a jogcime a kormány elbuktatásának. Miért nem kéri számon a többség báró Bánffy Dezsőtől azokat az óvó intézkedéseket, amelyeket a többségi akarat feltétlen fogadatának biztosítására kellett volna megtennie? Miért nem vonja felelősségre azért, hogy kellő időben sem ki nem engedte, sem meg nem fenytette a kisebbséget? Az 1898. I. törvényikk teljes egy esztendő adott Bánfyknak erre az alternatív gondoskodásra. Sok mindenfélét lehetett volna ez év során megcsinálnia. Megkínálhatta volna a kisebbséget a választások tisztaságának intézményes biztosításával s ezzel megteremthette volna azt a parlamenti békét, amelynek enyhe klímájában a kiegyezést nem fenyegeti vala az obstrukció. Ugy-e bár, hogy a miniszterelnök ezt nem tette meg? Ha pedig jobban konvenial neki a harc, idejekorán hozzáláthatott volna a házszabályok szigorításához, nehogy a fenyegető válság védtelenül találja a többségi akaratot. A miniszterelnök, ugy-e bár, elmulasztotta ezt is? Volt még egy harmadik profilkritikus szer is: a felosztás. Hiszen október végén már csak a boldog hihette, hogy a kisebbség a gyűlölt kormány kényelmének kedvéért beszűnteti majd az élethalálharcot, amelyet ellene megindított. Ezt megmondolva, november elején föl lehetett volna oszlatni a Házat s az obstrukció felett való ítélethozatali a nemzeti akarat ösforrására, a választók döntésére bízni. A miniszterelnök ur ezt sem tette meg. Három módja volt arra, hogy lehetetlenné tegye az alkotmányválságot s teljes mértékben biztosítsa mégis a többség akaratának érvényesülését. A három ut közül a negyediket választotta Bánffy Dezső: az ellenzékét sem meg nem kérlette, sem meg nem bénította, mulasztásai által tehát éppen a többségi akaratot szolgáltatta ki annak a ketős veszedelemnek, hogy nemcsak nem tudja kiküzdni fogadatját, hanem még az alkotmányvesztés borzasztó ódiomát is a vállaira kell vennie. Föltéve, hogy az ellenzéknek minden egyes panasza jogosulatlan, még akkor is rászolgált ez a kormány a bukásra azokkal, amiket a tulajdon pártja ellen vétett.

Ime, maga a többségi uralom elve is a kormányválság útján való kibontakozást javallja. Mondtuk már, hogy ez a szerencsétlen helyzet, amely megrendíti az alkotmányos élet rendjét az egész vonalon, nem hirtelen

és nem véletlenül szakadt az országra, hanem természetes eredménye egy vétkesen rövidlátó, vagy vétkesen könnyelmű politikának. Ez a nagy nemzeti válság nemcsak elkerülhető volt a legcsekélyebb mértékű kormányzati előrelátás útján, hanem szinte azt mondhatnók, hogy csakis a kormány részéről való példátlan egység, vagy példátlan gonoszság lehetett annak előidézője. Kiderül most, hogy Bánffy nem vezére volt a kormánypártnak, hanem félvezetője. Az ő tettei s az ő mulasztásai hozták létre azt a politikai helyzetet, mely a többségi akaratot meddősségre kárhóztatja. Ha egyébert nem, hát vonja meg ezért a többség e kormánytól a bizalmát. Hogy Bánffy bukása az alkotmányválságot is megoldaná, az csak nem lehet ok arra, hogy a többség ne gyakoroljon ezen az emberen megtorlást azokért, amiket ő ellene is vétett.

BELFÖLD.

Horánszky üdvözlése. Horánszky Nándort, az ellene intézett támadások alkalmából az ország minden vidékéről igen sokan üdvözölték. Legutóbb szépszi választói is tartottak értekezletet és annak határozatából üdvözlő iratot küldtek hozzá. A lendületos levél végső passzusa így szól:

Mikor megválasztottunk, azzal távoztál tőlünk: „Itéjetez majdan feletem.” Mi, kerületed ma értekezletre egybegyűlt választói, azon zászlóra, melyen addig csak dicső neved ragyogott, mi ma, a tisztá, az őnzelen hazafiság devize gyanánt, odairtuk Nevedhez bünlajstromodat is és miként egykor, ma újra magasan lobogtatva azt, igérjük: hogy ezen zászló és vezetésed alatt a végtelenségig küzdeni készek vagyunk. Az Ellened itt bármely oldalról jöhető támadásokkal szemben pedig még inkább szívünkbe záruuk Tégéd: hadd kepezze, ha kell, testünk a védbástól azok ellen, kik előttünk mindig szepölten jellemedhez nyulni mernének! Erősítsen s védjen a mindenható szent küzdelmedben!

Horánszky Nándor az alábbi nyilatkozat közlésére kért föl bennünket:

Miután választókerületemből és az ország minden részéből politikai gyülekezetek, társulatok, egyesület és egyes polgártársaim oly tömegesen tisztelték meg mellányló, rokonszenvező és buzditó sürgönyökkel és levelekkel, hogy azokra elegendő idő hiánya miatt nyomban válaszolni képtelen vagyok; egyelőre a nyilvánosság útját használom fel arra, hogy nekik hálás köszönetet mondjak és viszonzásul azon kötelesség teljesítés törbetelenségére hivatkozzam, amely bennem él és amely őket a közügyek iránt tanusított érdeklődésüknek és az irántam való nagyrabecsült érzelmeiknek ebbeli megnyilatkozására indította.

Hálás szívvel
Horánszky Nándor,
orsz. képviselő.

get és az üdvösségnek először tárházat, egyedüli tartózkodó, kizárólagos termőföldjét, vagyis magát az életet — ami az ő hidegen számító esze szerint: minden. Lehetséges ez? Der Güter höchstes ist das Leben nicht! Ez a mondas nem a materialisták táborából keletkezett, hanem az idealizmus iskolájának gondolata...

Lehet-e kiszédni a templom alól a talapatot a nélkül, hogy az épület romba düljön? Lehet-e kioperálni az emberből a szívet a nélkül, hogy a vérkeringés megálljon? Lehet-e kitépni a vegetabiliák gyökerét a nélkül, hogy a virág elhervadjon? — És lehet-e kitépni az ember lelkéből a kiegyenlítő gondolatát és az ellenértekek reményét a nélkül, hogy önfeláldozó képessége romba düljön — lehet-e megrabolni az emberi lelket az erkelesi igazságokba vetett hitétől és matematikai igazságokkal cserélni föl azokat: a nélkül, hogy illúzió kiapadjanak és elhervadjon benne a képeletnek játéka: a szeretet? — Annak az érzelmentes számvetésnek, melyet az anyagot mérlegető emberi elme kiesztel, a számtani következtetések ama rideg láncolatának, amelyet materializmusnak nevezünk: a meghatározottabb konklúziója és matematikai végeredménye az istentagadás. Az ateizmusban csucsosodik ki az anyagias világnézetnek egész eszménygüteménye éppen úgy, mint ahogy ellenlábasának, az idealizmusnak egész gondolati-világát az isteneszme tetözi be. A Gondviselés az egyik sugárzó végiel, — az abszolút önzés az ellentétes feketeség. Az isteneszme által az egyes ember egy-egy gyürüjévé válik amaz óriási láncnak, amelynek neve emberiség. A materializmus által fölmagasztosul az Én, mert az „már magában vévo egy világ.” Domináló világ! Közép-

pont! Végső cél! Ez a mindenségben a tulajdonképpeni és egyedüli klenódiom. Ez az érték!

Ezt szolgálja az Univerzum! Minden egyes Énre nézve az ő szubjektivitása az abszolút lényeg és tartalom, és minden más, ami rajta kívül áll, csak eleven vagy élettelen objektum, idegen anyag, alárendelt matéria, mely több-kevesebb sikerrel szolgálja az ő Urát, a Mindenség klenódiomát, a végső célt: az Ént!

A materializmus konzekvenciái szerint a nagy természetnek ditirambokban ezerszer magasztalt szinpada végre is csak szinpad. Welch Schauspiel! — kiált fel elragadtatással Faust — de nyomban lehangoltan és megvetéssel teszi hozzá: Aber ach, ein Schauspiel nur! A folytatólagos következtetések szerint az Univerzum haszontalan erőprodukción, hitvány anyagesere, céltalan körfutás, hiábavaló vibráció, az események pedig neveltség tragédiája és siralmas komédiáknak kacsagtató egymásutánja, sőt maga az egész univerzális lét nem egyéb, mint egy óriási abszurdum, melynek nincsen más rendeltetése, mint az a tartalmatlan frázis, hogy „legyen!”

Az a gondolatvilág, mely ilyen tanulságokra vezet, növelhet vérszópokat, de vértanukat nem! Szaporíthatja az egoistákat, de nem a humanistákat. Bűszkivé és önhitté teheti az embert, de boldogá soha. A materialisták elsüllyesztették az ember ideáljainak világát és földítették a vallási, társadalmi és politikai nihilizmust. Most már egymásra fektetett karokkal, Nagy Napoleon-féle attitűddel nézhetik, mint vergődik a vad viharban az ember és — ha van hozzá lelkük — elmondhatják ők is: consummatum est.

A válság.

Budapest, január 2.

Báró Bánffy Dezső tegnap éjjel Bécsbe utazott: ez a mai nap eseménye. Ez a hirtelen, váratlan utazás, biztos értesülésünk szerint, az uralkodó egyenes parancsára történt, s nagyon meglepte a politikai köröket. Az ellenzéki körökben reménylik, s a többség körében nem tartják kizártnak, hogy a miniszterelnök felcaltása komoly fordulatot jelent a kormány pozíciójára nézve.

Félhivatalos részről ezt leplezni óhajtnák azzal a magyarázattal, hogy a miniszterelnök az udvarnál való újévi tisztelegés végett ment Bécsbe. Ez a magyarázat takarni van hivatva, de a valóságban leplezi azt a nagy megdöbbenést, amelyet báró Bánffy Dezső utazása a Lloydban okozott. Ez a magyarázat nemcsak valótlan, de képtelen is. A kormány újévi gratulációját szokás szerint elintézték már karácsony hetében és annak megismétlésére semmi szükség sem volt. Ezenfelül a miniszterelnöknek Horánszkyval való párbaját ma reggelre tüzték ki, s csak a bécsi utazás miatt halasztották el; amiből az következik, hogy még tegnap az esti órákban senkinek, magának a miniszterelnöknek sem volt sejtelve a bécsi utazásról.

Az utazás igazi céljáról mindmáig semmi biztos hír; valószínű, hogy maga báró Bánffy is csak a mai audiencián tudta meg azt. Ez a bizonytalanság nagy depressziót okoz a kormánypártban, ahol nagyon rossz jelnek veszik ezt a rögtönös elutazást, amelyre senki sem volt elkészülve. Nagyon komoly politikai körök, pártkülönbesség nélkül úgy vélekednek, hogy a kormány helyzete föllel váratlanul rosszabbra fordult. Valószínűnek tartják, hogy a korona, miután a kormány belevitte az országot az ex-lex állapotba, most már az elé a kérdés elé fogja állítani a kormány fejét, hogy ezen az áron tud-e legalább biztosítékot nyújtani a kiegyezés keresztülvitelére nézve? Mer-e vállalkozni arra, hogy megcsinálja a kiegyezést ezzel a parlamenttel? Van-e módja arra, hogy a mostani ellenzék, amely a törvényen kívüli állapot veszedelmétől sem riadt vissza, rábirja a kiegyezés átbocsátására? Amennyiben erre a miniszterelnök garanciát nem nyújthat — a minthogy nem nyújthat — megfontolásra kerül a parlament feloszlásának az expédiense is, amely azonban ma már egyszerűen lehetetlenség. Lehetetlen mindenekelőtt az alkotmányosság szempontjából, mert ha valaha, ugy most, az ex-lex állapot tartama alatt van szükség a parlament folytonos ellenőrzésére; lehetetlen továbbá abból az okból is, hogy Széll Kálmán és a vele rokongondolkozásuak, a mostani többség legbefolyásosabb elemei egyenesen kikötötték, mint a kormány támogatásának elengedhetetlen feltételét, a parlament együttmaradását; sőt még Tisza István ennek a szükségességét hangsúlyozta újévi beszédjében. A parlament feloszlásának, vagy akár csak elnapolásának, még csak a gondolata is föltétlenül maga után vonná tehát a kormánypárt teljes felbomlását.

Mindezeket a momentumokat figyelembe véve, a legnagyobb valószínűséget tulajdonítják annak a foltévérsnek, hogy a kormány helyzete hirtelen megrendült a kiegyezés miatt, amelyet a korona biztosítani kíván minden áron, még a Bánffy-kormány elejtése árán is.

Bánffy útja.

A miniszterelnök bécsi útjáról a *Neue Freie Presse* mai esti lapjában a következőket jelenti:

A miniszterelnök utazását a királynál szokásos újévi tisztelegéssel hozták ugyan összeköttetésbe; miután azonban ezen udvariasságnak eme ténye éppen naphoz kötve nincsen, sokkal indokoltabbnak látszik az a foltévérs, hogy a hirtelen történt bécsi utazásnak komoly politikai háttere van.

A holnapi nappal új parlamentáris helyzet kezdődik, t. i. a technikai obstrukció, a a kulisszák megett pedig tárgyalási kísérletek fognak folyni. Így buszban indokolva van az, hogy a miniszterelnök utazásának célja az, hogy a királyt mindeme események lehetőségéről informálhassa és a koronától megkaphassa az általa követendő magatartásához a hozzájárulást.

Bécsi tudósítók pedig a kormányhoz közelálló

— **Gróf Hunyady László temetése.** A budai várban ma délután szentelték be a püenteken este elhunyt gróf Hunyady László holttestét. A végtisztességtelre sokan jelentek meg.

Ott voltak: *Hunyady Kálmán* gróf főszertartásmester, *Apponyi Lajos* gróf magyar királyi udvarnag, *Fejérváry Géza* báró honvédelmi miniszter, *Lobkowitz Rudolf* herceg hadtestparancsnok, *Rolinczy György* altábornagy, térparancsnok, *Máriássy János* báró altábornagy, *Grónon Dezső* államtitkár, dr. *Falk Miksa* az I. kerület orsz. képviselője, *Csáky Albin* gróf, *Keglevich István* gróf intendáns, *Rudnay Béla* főkapitány, *Pallavicini Sándor* örögfró, *Zichy Nándor* gróf, *Molnár János* apát pápai praefectus, dr. *Kohl Medárd Szilágyi Dezső*, *Beniczky Ferenc*, *Daruváry Alajos* kuriai tanácselnök, a szerb főkonzulátus tisztikarának élen *Barlovácz György* főkonzul és *Weisz Soma* altábornagy, számos országgyűlési képviselő és más előkelesek. A gyászszertartás fél háromkor kezdődött. Dr. *Nemes Antal* budavári plébános végezte nagy segédlettel. Beszentelés után hatfogatú hintóra tettek a nehéz erköpcsőt s kivitték a nyugati pályaudvarra, ahonnan a pozsonymegyei Ivánkára szállították. Az elhunyt grófit holnap ott temetik el családi sírboltjában.

A király, gróf *Paar Ede* lovassági tábornok főhadsegéde utján a következő táviratot küldte az elhunyt gróf özvegyének:

Engedje meg, hogy őszinte fájdalommal és mély részvétellel adjak kifejezést, ama nagy veszteség fölött, mely a gróf elhunytával excellenciádat érte.

Sándor szerb király Nisből a következőket táviratozta:

Őszinte részt veszek az ön nagy fájdalmában. *Sándor.*

Milán exkirály Belgrádból a következőket táviratozta az özvegynek:

Az ön gyász mélyen megérintett. Az elhunyt *László* gróf mindig nagy barátja volt az *Obrenovic* háznak és Szerbianak. Egész lelke mellett veszek az ön fájdalmában. *Milán.*

József Agost főherceg Voloskából és még számos előkelesek meleghangú táviratokban fejezték ki érzvéüket az özvegynek.

— **A Bánffy-Horánszky párbaj.** Báró *Bánffy Dezső* miniszterelnök és *Horánszky Nándor*, a nemzeti párt elnöke, holnap délelőtt pszélopárbajt vívnak, leszámolásul a karácsonyi levélért. A segédék báró *Bánffy Dezső* részéről: báró *Fejérváry Géza* honvédelmi miniszter és *Gajdóti Ödön*, *Horánszky Nándor* részéről pedig: báró *Üchtritz Zsigmond* és *Bolyár Ferenc* már tegnap este megállapodtak a párbaj feltételeiben. Zoklatlanul szigorú feltételek ezek. Politikai párbajnál szinte érthetetlenek. Az ellefelek ugyanis *az lépésről, öt-öt lépés avante-joggal két golyót foglaltak váltani, vörösöket pisztolyokból.* A párbajt minden valószínűség szerint a honvédszabás kaszárnya lovagló termében fogják megvívni. Politikai körökben izgatottan várják az élet-halálra való küzdelem eredményét.

— **Faure Lucy menyasszony.** *Faure Felixnek*, a francia köztársaság elnökének leánya, menyasszony. *Faure Lucy* nem valami fejedelmi frigyelt közt, vőlegénye egy *George Chiris* nevű ember, aki nagyon gazdag s fia egy még gazdagabb szenátornak. Ez által a házasság által a *Faure* és *Carnot* dinasztiák kerülnek összeköttetésbe. *Sadi Carnotnak*, az elhunyt elnöknek két fia egy-egy *Chiris-lányt* vett feleségül és *Chiris György* ezeknek a fivére. *Faure Lucy* kasszony magas termetű, amit apjától örökölt, csinos megjelenésű s nemesak a latin, görög és angol nyelvet ismeri, hanem néhány utazási könyvet is írt. Nyílt titok az is, hogy mint apjának titkára, teljesen megállja helyét, anyját pedig olyankor támogatja sikeresen, amikor az Elyséeben előkelő vendégek fogadására, nagyobb ünnepekre készülnek.

— **Nem kell a francia.** Amit a Svábhegyen minden tanácskozás és közös megfontolás nélkül végérvényesen elhatározott a Lipótváros nyári expozitúrája, azt *Rotterdamban* a minap hivatalosan határozatba foglalták. A város iskolaügyi bizottsága ugyanis kimondta, hogy a magasabb iskolák tantervéből *törli* a francia nyelvet, s az angollal és némettel helyettesíti. A megokolás az, hogy a rotterdami kereskedelem főleg angol és német vidékekkel van összeköttetésben. Ott tehát megvan a finánciális érdek, ami hiányzik a Svábhegyen. Ott ugyanis szép nyári délutánokon az a szokás, hogy a sétáló hölgyek — ha idegen jön szembe velük — egyszerre csak elkezdnek franciául beszélni, kissé több hanggal, mint kellene, és kissé kevesebb grammatikával, mint kellene. De ez csak volt. Most már nem *chic* franciául beszélni, hanem *fair* angolul csevegni. Franciául, mint *ők* mondják, minden házastérány beszél Pesten... Még eljön az idő, amikor a Svábhegyen megismerkedünk a szanszkrit nyelvvel is ily körülmények között.

— **A karácsonyi vakáció vége.** A fővárosi állami és községi iskolákban a karácsonyi szünet ma véget ért és holnap megkezdődnek az előadások. Az egyetlen január 3-án lesz vége a vakációnak.

— **Krivány János.** Hiába, az élet tragikumánál nincs meg a kellő átmenet a dráma egyéb műfajaihoz. Országos botrány volt a nyáron — Krivány, és küpél lett belőle őszre. Most pedig az operettek slágéréből olyan népiélet-féle készül, ami eddig még mindig szörnyen komoly dolog volt. Aradról érkezik a hír, hogy a nép nagyban készült Krivány fogadtatására. A hivatalos körök attól tartanak, hogy Kriványt a nép meglehelni diadalmas visszatértek, ugyanezért az ügyesség megkéri a térparancsnokságot, hogy Krivány megérkezésekor két szakasz katonaságot vezényeljen ki a vasuti állomáshoz. Dr. *Lehrmann* Viktor alügyész ma terjesztett indítványt a büntető törvényszék elé, hogy Krivány kiadatása iránt, az igazságügyminiszter utján azonnal indítsa meg az eljárást. Az ügyészi indítvány arra is kiterjeszkedett, hogy az aradi törvényszék keresse meg a *bécsi* országos törvényszéket, hogy annak idején pontosan tudassa, mikor indítják utnak Kriványt. Azt hiszik, hogy Krivány vallomása újabb irányba fogja terelni a sikkasztás ügyében eddig folytatott fegyelmi és bünyvi vizsgálatokat. Egy megyei tisztviselő, akit a fegyelmi vizsgálat során felfüggesztettek hivatalból, tegnap hirtelen *eltűnt* Aradról.

Az aradi törvényszék büntető tanácsa, mely *Fábián Lajos* bíró elnöke alatt ma foglalkozott Krivány ügyével, elhatározta, hogy kiadatásáért sürgős megkeresést intéz a bécsi törvényszékhez, s az igazságügyminisztert erről táviratban értesítette. Az elfogatási parancsot meküldötték Bécsbe. Valószínű, hogy *Krivány* előbb leül büntetését Bécsben a hamis név használatáért, azután viszik Aradra.

Tegnap — újév napján — Krivány címére Aradra Karlsbadból ez a kis kártya érkezett:

Zum Jahreswechsel
Herzlichste Gratulation
sendet
Med. Dr. Carl Steidl, Karlsbad.

Steidl doktor urnak, «kinek nyilván nincs érkezése újságolvasásra, jobb prakszisa van, mint nehaj barátjának.

— **Tífuszjárvány Pécsen.** Pécsről telegrafálják, hogy a városi közegészségügyi bizottság ma délután tartott ülésében konstátálta, hogy a tífusz Pécsen ismét fellépett járványosan. A megbetegedések száma jóval százon felül van. Többen meghaltak a járványban, mely kizárólag a szigeti külvárosban szedi áldozatait. Ezért elzártak minden nyilvános kutak; és csak a városi vízvezetékéből kaphat a lakosság vizet, az pedig már augusztus óta nagy kalamásokkal küzd. A vízhiány igen nagy; alig egy két óráig ad a vezeték vizet. A városi és csapatkórház tele van tífuszbetegekkel. Utóbbiban dr. *Bermolák József* honvéd főorvosorvos ma szemlét tartott. Minden óvó intézkedés megtörtént, hogy a járvány terjedését megállítsák.

— **Az új zászló.** Január elsejen déli tizenkét órakor Havanna városában bevonták a spanyol lobogókat s helyükbe diadalmasan felszökték az árcobok magasába az Unio csillagos zászlaja. Forrón süttő a nap a főher házakra, amelyek lapos tetejét ellepték a havannai polgárok, akik tegnapról fogva szabad amerikaiak. A kikötőben állomásozó amerikai hajók és a város környékén levő erődök diszlövéseket tettek. Ezerszeres *hurra* hangzott fel, azalatt pedig szomorú aktus folyt le a kormányzósi palotában. Spanyolország delegálta a hazája nevében lemondott a szép és gazdag szigetről, amelyet Kolumbusz szerzett meg a spanyol koronának, az amerikai delegatus pedig ünneppélesen átvette az új birtokot, amely most négyévi keserves szabadságharc után végre függetlenné és saját kívánása szerint amerikaiá lett.

— **A bacillus nem vámentes.** Sőt ellenkezőleg, vámot kell fizetni érte. *Melbourne*-ben történt, hogy egy doktorról jóbarátai besugták a hatóságna, hogy nagymennyiségű *pestisbacillus* van nála. A doktor kísérleti szempontból szaporította, hízaltá a bacillusokat s ez megijesztette a városi hatóságot, amely ugylátszik, okult Bécs példáján. Odaient tehát a doktorhoz, hogy öntse le sósavval a bacillusokat. Erre a kitűnő buvár azt felelte, hogy ő nem megelősi célzattal hozott annyi bacillust Indiából s eszeágában sincs, kis tepeit elpusztítani. De mit ér egy tudományos buvár minden esze egy pénzügyi ötlettel szemben! A hatóság kimondta, hogy a doktor nem fizetett vámot a bacillusokért, pedig azok vámot alá esnek. Hogy mint élelmiszert vámostak-e meg őket, arról nem szól a krónika. De csak kicsalták így valamennyit a doktorról, aki most busan hangoztatja, hogy ugyan mi lesz, ha majd minden tudóbajos embert megvámolnak a határon a kobléban viselt bacillusok címén...

— **A pápa.** A *Newyork Journal* római levelezője, *Tonelli* meginterviewolta neurégiben XIII. Leo pápát, aki az Egyesült Államokról és a legutóbbi hódítások következményeiről beszélgetett vele. A látogatást a pápánál az amerikai lap a következőkben közölte:

A pápa — írja *Tonelli* — fogadott, mihelyt magánkápolnájában a mise véget ért. A dolgozó szobájába vezettek. Egyszerű szoba délnek, öt öl hosszú, három öl széles. Egyetlen ablaka a kerte nyílik, amelynek ápolását a pápa maga ellenőrzi. A szoba padlózata egyszerű faburkolata, a falakon arannyal kidolgozott damaszttapéták. A burtozat: egy karosszék, hat aranyozott szék, mindannyi damasztal áthúzza, azután egy íróasztal ébenfából és elefántesontból. A berendezést kiegészíti egy ébenfa-feszület. Ebben a szobában től a pápa több órát naponként s ezalatt klasszikusokat olvas, vagy latin költeményeket ír. Miután egy pillanattal térdeltem, ő szentisége megfogta a kezemet, s felszólitott, hogy keljek fel. Elmondtam, hogy a *Newyork Journal* elterjedt lap, amely szerencsésnek fogja érezni magát, ha a katolikus egyház tiszteltreméltó fejének keneteljes szavait közönségével közölheti. XIII. Leo szeliden mosolygott és így szólt:

— Ennek a földnek minden gyermeke isten gyermeke, akármelyik nemzethez tartozzék s bármely dogmát vallja is. Azok, akik eltévélkedtek, visszatérnek az igaz utra, mert csak egy igazság van s mindenkorra fennmarad az az igazság, amelyből az istenség eszméje eredt.

— Az északamerikaiak — folytatta lassan a pápa — nagy nemzet alkotnak, tele erővel és energiával, de tudniok kellene, hogy a gyöngével szemben nemesnek kell mutatkozniok, hogy egy hatalmas és vitéz nemzet példaképeül szolgáljanak.

— Az Egyesült Államok nemesen jártak el, amikor egy elnyomott és elgyötört népek a védelmére keltek — merészkedtem közbeszólni.

— Kuba? — kérdezte a pápa, élesen rám nézve.

— Kuba, szent atyám — feleltem én alázatosan — az a nép sokat szenvedett.

— Fájdalom, fiam — mondotta a pápa élénken. — És mennyit szenvedtem én, látván olyan két nemzetnek az összekötözését, amelyet szeretek, az egyiket sok százados hűségéért, a másikat erőteljes fiataliságáért, s mert reméltem, hogy egyszer egészén vissza fog térni a katolikus egyház kebelébe. Már közeledik is feléje óriás léptekkel.

Azután folytatta teljes keserűséggel:

— Ez a háború a legnagyobb fájdalmat okozta nekem életemben. Minden kísérletem, hogy megakadályozzam, kárba veszett.

— A szabad Kuba nem lehet szerencsétlen, szent atyám.

— Adja isten, hogy ugy legyen, amint ön mondja. A kubai nép meg fogja kísérteni, hogy visszatérjen munkájához s hogy magának új jövőt teremtsen, amely érdekeinek és vágyainak megfelelő. Sok megváltozott ottan, de sohasem fog megváltozni a vallásos szellem s ez vigasztalásomul szolgál.

— A Filippini szigetek is szenvedtek a fölkelés miatt — jegyezte meg.

— Fájdalom — mondotta XIII. Leo.

— Engedje megjegyezmem alázatosan Szentéged, hogy a vallásos rendek a Filippini szigeteken bizonyos izgalmat okoztak.

XIII. Leo felbeszakított s élesen rám nézett, amikor mondá:

— Sajnáltam bizonyos túlzásokat, de tekintetbe kell venni ama szigetlakóknak gondolkodásmódját és könnyen felizgatható természetét...

Kis szünet következett. Megértettem, hogy a fogadásnak vége van és távoztam.

Rómából ma a következő távirat érkezett: A Vatikán nyomdájában lázasan dolgoznak egy munkán, de oly titkos módon, a milyenre még nem volt eset. A nyomdászok naponként három órával többlet dolgoznak a rendesnél, de a munka úgy van elosztva, hogy még azok se tudhassák, mi az szó, akik csinálják. Ezenkívül a legszigorútsok történtek a titok megőrzése érdekében csak annyit tudnak, hogy a redő január 6-ig fog tartani. Még a v is meglepte a titokzatosság és elzelní, mi van készülöben.

— **Halálozás.** *Fekete Sándor*, a főorvis hivatal egyik derék fiatal hosszas szenvedés után elhunyt. A fővára kara díszes koszorút helyez ravatalá holnap délután lesz a kerepesi-uti ten hazából.

— **Véres Szilveszter-éjszaka.** É derekasan mulathatott a lakosság Szilvesz káján. A rendőrség csak háromszáz embert tölt le az ó és az újév mesgyéjén verokedés e kihágások miatt. A mentők összevissza csak sebesülteket kötözték be és helyezték el a kórhában. Ugyancsak újév előestéjén történt, hogy

jómódu bórkereskedő, aki az utolsó napokban koldusbotra jutott a tőzsdén, mérges punch-csal elpusztította két fiát, aztán felakasztotta magát.

— **Zola odisszeája.** Zola most Bournemouthban, az ősmert angol tengeri fürdőben tartózkodik, ahol befejezi legújabb regényét a *Fécondit*. De amíg ideig jutott, valószínű odisszeán esett át. Utjára azért szánta magát, mert *Labori*, a két *Clémenceau* és a felesége is sűrűn kívánták. Zolán a férje elítélésékor valószínű magán kívül volt, úgy, hogy alig bír a utra szükséges holmit összehozni. A nagy sietségben a lázas csomagolásnak összes eredménye egy csöpp kis csomag lett: egy újságpapírosba takargatott hálóing. A kis társaság, amely Zolát a vasúthoz kísérte, hangos kacajra fakadt a nagy utimálha láttára. Zola az összes készpénzét és azt, amelyet barátai hamarjában kölcsönképpen átadtak neki, az utiruhája béléssel varratta be. Anglia felé vette útját és Shariq Crossba érkezve, kocsin folytatta útját Paddingtonba, onnan pedig Birminghamba. A vendéglőben, amelybe szállt, hamar rájöttek, hogy ki az idegen ur: a szálló tulajdonosának kis lánya felismerte benne a híres Zolát, akinek arcképét akkor az egész világ képes lapjai közötték. A tizenkét éves lánya izgatottan szaladt atyjához, aki szintén felismerte Zolát, de megtitotta lányának, hogy erről a felfedezésről bárkinek is szóln. Csak a plébános tudta meg a dolgot s meg is hívta másnap ebédre Zolát. A következő héten már minden gyermek tudta, hogy mily nevezetes vendég tartózkodik a város falai közt. De azért Zolának legkevésbé sem lehetett panaszja indiszkrétciók miatt. Zola csak legújában ment át Bournemouthba, még pedig ideiglenes tartózkodásra.

— **Véres áldomás.** A torontalmegyei *Nagy-Komlós* községben tegnap választották meg az előjárókat. A választás után keresmai áldomásra gyűlt össze a román ajku parasztok; fogott a bor, szaporább lett a szó és e közben összekaptak a mulatózókat. A zajra a csendőrközlet bement a koresmába és esítította a verekedőket. Ezek most egyesült erővel nekikámtak a csendőrközletnek, akik két embert tesztáltak. Az oláh sokaság azonban csakhamar ártalmatlanná tette a csendőrközletet, elvette fegyverüket és letépte ruhájukat. Csak nagynehezen menekülhettek a duhajkodók elől. Ezek most a község lakosságával együtt a községbázára rohantak és fel akarták gyujtani a jegyző és bíró lakását. Még elég korán érkeztek a kikindai csendőrök arra, hogy nagyobb baj nem történt, mert a garázda népség a csendőrség láttára csendesen elszaladt.

— **Póda apátplébános mosakodása.** Multkor kemény szavakban emlékeztünk meg Póda András sponri apátplébánosnak hazafiatlan színű *Jahrbuchjáról*, amely királyunkat császárnak nevezi ki, Magyarország helyett állandóan Ausztria, és *Uzadónak* bélyegezi a magyar szabadságharc nagy alakjait. Cikkünk nagy felűntést kellett különösen Sopronban. A város közgyűlésén *Szilvassy* megintertellotta a polgármestert, hogy van-e tudomása e sajtótermék megjelenéséről s a város jó hírneve érdekében mit szándékozik tenni?

A polgármester sajnálkozását fejezte ki a naptár miatt s kijelentette, hogy az elkobzás nem tartozik az ő hatásköréhez. Mint a *Soproni Napló* írja, általános a várakozás, hogy Póda apátplébános nyilatkozzon fog e csunya ügyben.

A nyilatkozat azóta meg is jelent a *Westungarischer Volksblatt*ban. Póda ur védelméül „közismert magyar konzervatív elveire” és arra hivatkozta, hogy semmiképpen sem volt szándékában a naptár kiadásával közjogi deliktumot elkövetni. Az osztrák császár jubileumáról szóló és Bécsben készült naptár-részlet olvasatlanul rendelte meg s fűzette az „évkönyvhöz” s midőn annak „hibás” tartalmát észrevette, segíteni már nem lehetett. A védelem további részében az apátplébános indígnálódik azon, hogy az osztrák író által irt cikkért őt vonják felelősségre.

Póda ur ugy látszik, a hazájának törvényeit nagyon kevésbé ismeri, mert ha ősmerné, akkor tudná azt is, hogy az ilyen sajtótermékekért a szerkesztő felelős. Jó lesz tehát, ha nem avatkozik olyan dolgokba, amelyekhez nem ért s nem ragadtatja magát olyan baklövészekre, amelyek alkalmasak a nép szellemének és jellemének megromlására.

— **A szombati rablói gyilkosság.** Azt a szerencsétlen családpárt, akit szombaton egy tűzhatározott fiók meggyilkolt, ma felboncolták. Most látszott csak meg, hogy *Andries Illés*, ez az elvetemedett fiatal gonosztevő milyen kegyetlenül bánt el Pollacekkel, egykori gazdájával, akinek tizenkilenc fej- és nyakcsonttalálta a holttestén. Közvetlen halált okozó seb az a szúrás volt, amelyet bal füle mögött szorított. A két elvágta a fő nyaki ütést s elvérzés következtében állt be a halál, a többi sebek között is van feltétlen halálos jellegű is. A szerencsétlen áldozatot ma koporsóba tették, délután kivitték a zsidó

temető halottasházába, ahonnan holnap délután három órakor temetik el. *Andries Illés*, a gyilkos, még mindig a főkapitányság börtönében ül, folyton jaigat, siránkozik, mellette állandóan két rendőr őrködik. Ma kihalgatták és holnap átkísérik az ügyész-séghoz.

— **Rendezik a római fórumot.** *Baccelli* ur, az olasz közoktatásügyi miniszter tegnap rendeletet adott ki, hogy a híres ősi *forum romanum* rendeztessék s ezzel a munkával *Boni* mérnököt bízta meg. A fórum képe tehát nevezetesen elváltózáson fog átteni. Rómának e klasszikus közép-pontja a világtörténelemnek sok időn át dicsőséges göcönpontja egy kissé rendetlen, mindenfelé oszlopok hevernek, nagy márványtömbök fekküzik meg a *sacra viát*, amelyen annyiszor sétált Horácius, Julius Cézár és Róma minden nagysága. A rendezést *Boni* úgy kezdi, hogy az egyes rommaradványokat, törmeléseket arra a helyre viteli, ahol azok az arkeológiai kutatások szerint hajdan álltak. Tervebe vették azt is, hogy a hiányzó részeket, amennyire az olasz államkassa megengedi, modern pótlásokkal helyettesítik, hogy körülbelül restaurálással a régi klasszikus fórum. De hová tűnik az a csodás ősi hangulat, amely annyira megkapja ma is a Rómát látogató idegent? Mivel fogja ezt az olaszok *Wlassicsa*, *Baccelli* pótolni?

A miniszter rég híres arról, hogy szereti az antik világot és azon van, hogy Róma romjai ne pusztuljanak el végképp az időjárás viszontagságaitól. Már eddig is temérdek restauráló munkát vitt végbe, de nem mindig szerencsés kézzel. Miattuk sokszor összezördült az arkeológusokkal és kemény harcot vívott az öreg *Mommsennel*, Róma legkitünőbb ismerőjével is. Mikor a Pantheon homlokzatára felrakatta a ma is látható méternyi nagy aranyozott bronz-betűket, az öreg *Mommsen* dörgedelmes táviratot küldött neki Berlinből — latin nyelven, (mindig latinul beszéltek egymással), s keményen összeszedta az excellenciás urat, hogy restaurálásával kiforgatja ezt a jellegűkből a régiségeket. *Micsoda barbárság ez!* — végezte *Mommsen* a táviratot.

Még aznap megjött a válasz Berlinbe, *Baccelli* tollából. Ennyi volt:

Restaurare est conservare. Dixit Cicero, neque erat barbarus.

Baccelli.

(Magyarul: Restaurálni annyit tesz, mint fönn-tartani. Mondá Cicero, aki éppen nem volt barbár.)

Baccelli szerelmesen, bár nem találóan, vágott vissza. De vajjon sikerül-e neki a ríposzt most is, amikor egyszerre az összes arkeológusokkal fogja magát szemközt találni?

— **Eltűnt tudós.** *Berlinből* táviratozza tudósítónk, hogy dr. *Harnack* Ottó lüttichi tanár, hírneves történetíró harmadnapja eltűnt. Nyolc nap előtt Lüttichből Berlinbe utazott meglátogatni apósát, pénteken éjszaka látták utójára. A rendőrség ötszáz márka jutalmat tűzött ki annak, aki a tanár nyomára vezet.

— **Gyöngyök.** Vagyis a kávé és az irodalom gyöngyei. Kapta magát egy nem éppen ügyetlen József-köruti fűszerkereskedő, és a következő írást függesztette ki kirakataba:

Egy kiló legfinomabb

GYÖNGYKÁVÉ

s ráadásul ingyen

AZ ÁLLAMVESZÉLYESEK

című érdekesül és nagyzerű társadalom-politikai regény.

== 1 forint 20 krajcár. ==

Állítólag az első napon minden gyöngykávé és államveszélyes elfogyott, s most újabb regény után kell nézni. Ez alkalomból például a következő három reklám volna ajánlatos:

Legfinomabb BORJUKUS és ráadásul AZ ARANY BORJU című regény.	Legfinomabb frissen lőtt NYUL és ráadásul a NE NYULJ A PÉNZHEZ című regény.	Legfinomabb CSEMEGE és ráadásul AZ EPE című regény.
--	--	---

És ha már vannak glicerin-polkák, hajszeszeringők, fizetéscmelési indulók és fogpasztacétdások, miért ne lehetnének kávé-, cukor-, tea- és rum-regények is?

— **A hadsereg könyve.** Minden év Silveszter napja meghozza a hadsereg új sematizmusát is. Hatalmas, vasok kötet, mely rangsorban, betűrendes és katonai beosztásban, a császári és királyi közös hadsereg és a haditengerészet összes tisztjeinek névsorát közli. Az 1899. évi sematizmus semmi különösebb újítást vagy változást nem tartalmaz. Megtudjuk belőle, hogy a katonai *Mária Terézia* rendnek immár csak hat élő tagja van, nagykeresztes és parancsnok egy sem, csak hat lovagja, ezek közül is már csak

három van aktív katonai szolgálatban: báró *Appel* Ede lovassági tábornok, báró *Fejérváry* Géza tábornok-nagy és báró *Bechtolsheim* lovassági tábornok. A katonai érdemkeresztet az elmúlt év folyamán 254 tábornok és főtiszt kapta. A vilátségi érdem tulajdonosai az immár husz évi béke alatt jelentékenyen megritkul-tak; összesen 836-an vannak s ezek közt 70 arany-érmes, 314 nagy ezüst és 452 kis ezüst érmes. A magyar királyi honvédség tisztikarának elismerésre méltó ambiciójára vall, hogy a bécsi cs. és kir. hadi iskolán, mely legfőbb akadémiája a vezér-kari tisztieknek, majdnem minden osztályon egyenlő számban szerepelnek a közös hadsereg tisztjeivel. Több honvédszt hallgatója van a katonai hadbiz-tosi tanfolyamnak, valamint a bécsújelyi katonai vivő- és tornamesteri tanfolyamnak is. A haditengerés-zet a sematizmus szerint áll: tizenhárom csatahajó-ból, öt toronyhajóból, hat kazemathajóból, négy torpedógyu naszádból, tíz torpedó-hajóból, hét torpedó-zuzóból, hat tengeri torpedó-gőzösből, huszonnégy első osztályu s nagyszámu másod- és harmadosztályu torpedónaszádból, egy torpedó-raktárhajóból, egy műhelyhajóból, egy szállító gőzösből, négy monitor-ból, két őrhajóból és a küldönc, állomás és tenger-parti szolgálati hajók nagy számából. A flotta-kimu-tatás szerint ezenkívül külön hajók és gőzösk vannak különböző hadi clokra és szolgálatokra, több iskolahajó, egy kikötő őrségi és egy kaszurnya-hajó, végül egy matröziskoia hajó és öt katonai teherhajó.

— **Madarász László a politikai helyzetről.** *Madarász* László, *Madarász* József korelnöknek test-vertánya, aki tudvaleg Amerikában él, levelet irt öccsének a politikai helyzetről. A levélből a kö-vetkezőket közöljük:

Előtte, irászatolomon fekszik a *Budapest* című újság november 17-iki számában képed, aláírva: *Ne adjatok el a hazát.* Tő röviden szólalt s nem is a kor-many gonoszágait eldöntöz; elérzékenyült s így nem is volt képes harcba állani a kormány ellen, pedig ennek óriás számu vásárosai, ha birják is a választók oklevélét, tényleg nem a választók, hanem a megvásárló főmester tulajdonai.

A nemzeti párt magasztos tagjait megilleti a parlamenti képviselő címe. Ők bár nem 48-asok, de a függetlenségieket legalább 5-6 mérőfölddel felül-múltak a felemelkedésben. Némely kitűnő beszédet elolvastam egyparszor s noha sok derék hazafit tartok non plus ultrának, mindez, kedves Józsim, az, sok szó, nagy szó, sértő szó, de csakis szó! Ezt igenis soknak tartom én érdemre nézve, de az orsz-aggyűlés helyzetén mitsem segít.

A ti országgyűlések nem parlament, mert többsé-gé a királyi miniszter által az ország vagyonából kirabol-t sok pénzen megvásárolt többség.

Van nektek egy nem is igen régi törvénytek, hol a király is azt mondja, hogy: „leges ferendi, abrogandi et interpretandi, stb., ami azt tartalmazza, hogy a Princeps 1/3, az országé 1/3. Ugyde a Prin-ceps mellé rendelt miniszterelnök az ország 1/3 részéből elvesz 2/3-ot, az ország parlamentje így csakis az ő 1/3 részének 1/3-ával lesz törvényhozó.

Nem kell tovább mennem. Te kilátod ebből, hogy ily suta parlament még Angliában sem elég egy jó paripa farkának.

A király nevez miniszterelnököt, igaz, de én már 48-ban Pozsonyban mondtam, hogy a tör-veny nem jó. De meg a 48-iki törvényekből sem lehet azt kimagyarázni, hogy olyan nevezzen ki miniszterelnöknek, ki kereskedjen a választá-kokkal, s ha ő csak pénzzel képes többséget teremni, hat természet rá penzt az ország tulajdonából. Hisz Magyarország civilistát ad a királynak, de a választásokra nem ad penzt a miniszterelnöknek; a törvény nem mondja azt, hogy az elnök vásárlást is üzön, ha így tesz, nem a miniszter lesz függő a parlament többségétől, hanem a reprezentánsok lesznek függők a miniszterelnöktől. Meg a partok közt is helytelenitem, hogy a párt el-nöke legyen a vezér, a nemzeti párt másélt áll e részben is, mint a függetlenségiek. Országgyűlések-nek jelen helyzetében csak egy módot látok a hely-zetből kivergedésre: Banffyt el kell változtatni a mi-niszteriumból; ennek egy legögészségesebb alapja le-het a képviselőknék általa lett megvásárlása. Igaz, ez egy kissé elkésitnek látszik, s tan az országgyű-lés megnyitásokor kellett volna megtennie, de akkor nem volt okadatok kimutathatás. Most maga nyilat-koztatta, hogy ő mint vezér tette a tetteket, pénzzel és kormány erőhatalommal; az, hogy a legtöbb pénzbe kerülő választás-tnal katonáknak látta el a vá-lasztás színhelyet, náluk már megszokott elővigyázat, pedig kellő felfogás szerint a katonaság néhány mérőföld-nyire kell, hogy tavol legyen. A miniszterelnök mon-dotta, hogy „vezér” volt; melyik törvény által volt erre megbizva? Vagy ő maga tette magát vezérré és vá-sárlóvá? Vagy másvalami hatalom bízta ő rá a ke-reskedéssel?

Maga mondtotta, hogy kormány-nevezettek volt-ak kizívze és ő kormány hatalommal nehezédt azok ellen, kik nem az ő kiszemeltjei mellé szá-vaztak?

A képviselőválasztást a törvény a választók-nak adta; a király csak a miniszterelnök kineve-zése; az ország karjai a választás. Így ha a Princeps választat, az egyik fél nem fél részt birt, hanem annyival többet, a mennyit csak megvehet vagy meg-főlemlítet.

Igy hát már van ok ellene azoknak, kik nem lottok a kormány által pénz vagy hatalmi megijesz-

tés által megvehető — megkérni a Princespet, hogy ezen országgyűlést osszassa föl és rendeljen igaz választásokat s ha ő nem teszi, nincs más út, mint per fas et nefas Bánfiyt egy ellátni, hogy a Princesp kényszerítve legyen más nevezni miniszterelnökké.

— **A spiritista.** Szellemet idézett egy spiritista, elsőtitét szobában, egy elhunyt barátja szellemét.

És megjelent hívására a megboldogult, és intézte hozzá a spiritista a következő kérdéseket.
— Igaz-e, hogy van egy második élet is, melyet akkor élnek az emberek, mikor testök elhagyta a földi nyomoruság színhelyét?

— Igaz! — válaszolta a szellem.

— És valóban más-más helyre kerülnek a jók és a rosszak?

— Valóban! A jó emberek a mennyországba, a rosszak pedig a pokolba.

— És leírhatnád nekem ezen két helyet?

— Igen! Figyelj szavaimra! Mint minden szerves anyag, bomlásnak indul az emberi test is, mielőtt kiadná benne az élet szikráját. De míg a jó emberek testével együtt bomlásnak indul az a rejtelmes valami is, ami agyvelejükben honol és amit ti éssnek neveztek, addig a rossz emberekből megmarad az ész, a gondolkodó agyvelő, szívök pedig és minden érzés teljesen elenyészik testükkel egyetemben. Így tehát, amit mennyországnak neveztek el ideleinn, a szívek, az érzés birodalma, a pokol pedig a hideg, a gondolkodó agyvelők végtelen sokasága. Ez a valóság! De nincsen szó, melylyel kifejezhetném azt a boldogságot, mely ott uralkodik, ahol mindenki érez, melegen, őszintén, őszintelenül; és viszont leírhatatlan azoknak szenvedése, akik örökös időre a rideg, boneoló, könyörtelen emberi ész áldozatai! — Az emberek nyelvével tehát többet el nem mondhatok!

És itt elszállt a szellem, magára hagyta a spiritistát, akinek hideg verejték gyöngyözött a homlokán.

— **Két szemöldök és egy fél fülbevaló.** A diskrécióknak, amely nőikkel szemben kötelez, parancsa: — Ha föllentenek is: ne olvasd rájuk.

Megbocsásson nekünk a női Barnum, polgári nevén Sarah Bernhard, ha vétünk az itt irrt parancsolat ellen... Ő most Rómában és Nápolyban járt, s mivelhogy a Pall Mall Gazette ottani tudósítója meginterjúvulta, beszélt neki a következőket.

— Sohasem jutottam még hozzá, hogy fölmenjek a Vezuvra s most is csak úgy valósíthatam meg ezt a régi tervemet, hogy előadás után, késő éjnek idején indultam neki a hegynek. A vezetőm váltig erősködött, hogy ez vakmerőség, én nem rettentem vissza a nyaktörő uttól, mert elemem a veszély.

És elmondotta aztán, hogy ez alkalomból a Vezuv, valószínűleg megérezvén, hogy ki tapod rajta, kisebbszérű kitérést rendezett. A vezetője hívtá vissza, de ő nem tárgított, ment egyre fölfelé, hogy utójára már a férfi is elmaradt mellőle, s ő egymaga gázolt a lábában.

— És akkor közel értem egy tüzes hamuzáporhoz. Csupa lángban állottam egy percig és elvesztettem az eszméletemet. Amikor magamhoz tértem: lepörkölött volt a szemöldököm és elvesztett az egyik arany fülbevalóm...

Ó, Sarah! Tegye kezét a szívére és veltja be a publikumnak, hogy milyen nagy ideje kihűlt már a szemöldöke. Hogy hiányos voltát a kozmetika jóteknony ravaszágaival móta takargatja. És akkor aligha lesz lelke a Vezuvra fogai ilyesmit. És hogy elvesztett az arany fülbevalója? Ó, Sarah! A maga ékszerrei is közepes számítás szerint is elvesztek már annyiszor, mint a hány a betű az írásban. Elveszték, hogy keljen a nyomukba érdeklődés, szenzáció, reklám, elveszték, a mikor és a hányszor vendégszeropelni ment és a publikum nem tudott eléggé a látására — s mindezzelalatt békén pihentek a dobozában... Lássá, ezek után elveszi annak az éjeli kirándulásnak a zamatját két szemöldök és egy fél fülbevaló, amelyek magára olvasnak valamit.

De legalább tudott másnap a publikum a látására...

— **Elfogott családok.** Egy egész csomó hamis pénzrel dolgozó embert tartóztattak le Baranyában. Házi-háza jártak ezek a jómadarak s óvatosan előadták a gazdáknak, hogy ok olyan hamis pénzt készítettek, amely minden akadály nélkül forgalomba hozható. Jó pénztért háromszor annyit hamispénzt adnak. A családok ilyen módon a mult esztendőben Lukacsér Ivó izzépi lakostól 1000, Stobcsan Gyuró izzépi lakostól 170 forintot csaltak ki. Dályók községben Kereserics Mihálytól 200, Matievics Matától 550, Perisán Mandától 150, Kovacsév Jakstól 140, Ivanovics Milótól 400, Bantcs Vinkótól 200, Kollár Vinkótól 340, Jilics Stipótól 70, Ivicsin Vinkótól 250, Kovacsér Biától 135, Fülaker Maté hercegmaróki lakostól 960, Késyú Andria mohácsi lakostól 100 forintot csaltak ki Baranyában összesen négyezerötszázötven forintot szedték el a szegény embereket zsebéből azon úgrettel, hogy érte háromszor annyit hamis pénzt adnak vissza. Amikor náluk volt a pénz, akkor nem adtak semmit, sőt azzal fonyegették a türelmetlenkedőket, hogy ha az esetről jelentést mer-

nek tenni, őket fogják legelőször is bezárni. A család valami módon mégis csak fölébe jutott a csendőrségnek, amely tizenegyet a család közül már el is fogott. A banda feje Polák Mór budapesti lakos. Ez szervezte a bandát és ez járt velük törbe csalni az emberekre. A banda tagjai voltak: Denanics György beremendi, Stanhkovics András nagykozári, Pálitz Gergely és Mirosválgierics Dusáu zombori, Kalentics György ó-szváci, Benics Mika mohácsi, Mihajlovics Dió, Benics Vinkó, Hdrasics Adam dályai, Szamics Vászó kácsi, Popovics Gyákok baranya-baani, Jockovics Lázó hercegmaróki, Fischer Herman b-monostori, Kollár István belyei, Kovacsics Marián kisköszegi, Petiovecz Gyuró izzépi lakosok.

— **Üstökös.** Előfizetőre hívja föl a közönséget az Üstökös, ez a kitűnő élelap, amelynek évtizedeken visszanyúló tradíciói immáron a magyar irodalomtörténetben gyökereznek. Az Üstökösben, amelyet hivatása politikai életünk és társadalmi fejlődésünk hol keserűen ostromoz, hol vidáman kacagó kísérőjévé avatott, a magyar humor és nemzeti politika kifejező organumát találjuk mostan éppen úgy, mint évtizedek előtt, amikor még mások bántották a magyart és nem a magyart magát. Az Üstökös még egyre tartja vidám képességgel a torzúkrót a magyar társadalom arca elé, amely éppen ugy a szövegben, mint az illusztrációkban is, mindenba megtalálja a maga elmés karikatúrát. Főhívjuk a közönség figyelmét erre a kitűnő élelapra.

— **A Reklám asszony,** az a fényes énekes ballet, amely e hó 7-én kerül először színre a Somossy-Melató farcos bálján, kétheti próba után teljesen kész az előadásra. A Reklám asszony próbájára pénteken délután négy órakor lesz, miért is a péntek délutáni előadás elmarad.

— **A csusz és közszenyes betegek** ne mulasszák el a kitűnő Johnsen-kenőcsöt használni, mert ez még oly betegknél is, kik évek óta szenvednek, pár nap alatt tökéletes gyógyulást idéz elő. Kizárólag Zoltán Béla udvari szállító gyógyszerárban kapható, üvegenként egy forintért (Budapest, V., Széchenyi-tér, Nagykorona-utca sarkán).

— **A beszélő újság és a politikai válság.** A Telegraf Hírnézőjé tekintettel arra az őrségi érdeklődésre, amely a képviselői szék tárgyalásai iránt nyilvánul, naponta már délelőtt 11 és 12 órakor, továbbá délután 1, 2 és 3 órakor tudósítást ad az ülések lefolyásáról.

A bizalom jegyében.

Budapest, január 2.

Ha a nagy hazafi körünkbe érkezik, ünnepljük. A nagy hazafi a típus és mi ünneplők szintén típus vagyunk, magyar típus. A nagy művészettel és a nagy íróval is nagy lelkesedéssel letjük el, hogy lelkünk legőszintébb melegevel üdvözljük hazánk vértáta földjén, örömrünk és lelkesedésünk háttérrel, de bizonyos tartózkodással nyulunk a bugyellárisunk után, ha pénzt is kérnek nyomtáknak a bizalomra. Ez a tartózkodás magyarázza meg azt, hogy a Nagyok számára néha csak sok ügyvel-bajjal lehet összehozni bankettet s lovasbanderiumot meg végtelen kocisort s hogy az újabb időben aránytalanul megfogytakozott a szives vendéglátásban mindenféle az, ami pénzbe kerül s bőségesebb lett a szép szó, ami ingyenbe jön. Valahogy így van ez a bizalommal is, a mit a kormány, minden kormányok iránt egyaránt érez a nyugodt magyar honpolgár. Szép a bizalom mindaddig, a mig pénzbe nem kerül. A Vigadóba négyülésre menni, a választáskor tüntető hangosan a kormányt szavazni. Kellemes, mert dekorumban, méltóságban hasznát látja az ember. Eonyi aztán éppen elég a bizalomból, de még rá is fizetni — az nem megy. Annnyira nem megy, hogy ime esztendőket mondott az a jölekkü mozgalom, amely pénzértékben akarta bekasszálni a Bánfiyék irányában széles körben tápiált nagy bizalmat. Kiadták ugyanis a jelszót, hogy aki igazi hűség kormánypartí ember, azzal szavazzon bizalmat a kormánynak, hogy az egész esztendőre egyszerre fizesse le az adóját a mai szent napon, amikor pedig már éppen csak az adózik, akinek kedve van rá. Egy csomó állandó hátrálékosból egyszerre bizalmi adózt akartak csinálni — s ime a bizalom rovására kisúit, hogy pénzáldozatokra nem igen hajlandó a magyar senki szép szeméiert se. A Lipótvárosban csak van pénz meg bizalom is, de azért éppen csak hárm-an akadtak adófizetők, akik az adóhivatalt keresték föl politikai álláspontjukból kifolyólag. Kohn Armin volt az egyik 2200 forinttal, Schlesinger Sándor 5810 forinttal és egy ügyvéd, akinek nevét nem jegyezte föl a háladán történelem — 124 forinttal. Ő volt a harmadik bizalmas — több aztán egy se akadt. Ha bankettől lett volna szó, sokkal többen lettek volna ok a gonoszok. A belváros is szükmarkunkat mutatkozott a pénzáldozatok rögös terén. Még a Lipótvárosnál is fukarabb volt, pedig én istenem, mennyi ott a bank, meg a bankár! Szóval: ez az önkényeskedés az adófizetés terén nem volt szerencsés idea, akárkinek a fejében is fogmozott meg. Ezek után nem igen fog valami féktelenül tombolni az adófizetési hajlandóság másfelé se, pedig jó egy kis pénz az állam kasszájában ilyen szomorú időkben.

A VI-ik kerületben, amely tudvalóleg a főváros legnépesebb kerülete, déli tizenkét óráig 130-an

összesen 5390 korona és 4 fillér adót fizettek. Érdekes jelenet fejlődött, mikor tíz óra felé Jókai Mór is megjelent a hivatalban, hogy adóját az elmult és a megindult évnegyedre lefizesse. Az agy költő rövid beszédet intézett a pénztári helyiségben várakozó közönséghez, megdicsérve azt a buzgótságot, amelylyel idesietett, hogy adóját lefizesse. Befejezésül az mondotta, hogy felszólítást intéz a nép ő Felségéhez aziránt, hogy ragaszkodjék továbbra is a törvények előirta rendhez. — A belvárosban 5312 korona 3 fillér, a Ferenovárosban pedig 1282 korona adó folyt be a mai napon.

Jókai Mórnak az ország adófizető polgáraihoz intézett felhívása így hangzik:

Amint a magyar pénzügyminiszter rendeletét elolvastam az adóhátrálékok behajtásának felfüggesztéséről, azonnal erkölcsi kötelességemnek tartottam az új év legelső hétköznapján az adóhivatalba felsietni s ott mind az elmult évi hátrálékomat, mind a jelen 1899-ik évi első évnegyedi adóilletéket befizetni.

És ezenel felszólítok mindenkit, aki a hazát igazán szereti, akinek a nemzet becsülete, az ország hitele drága, hogy kövesse a példánymat s adóját, amelylyel nem a kormányknak, de a hazának tartozik, fizesse be hivatalos figyelmeztetés, kényszerítés nélkül.

Hiszem — sőt bizonyosan tudom, hogy felszólításom nem lesz kiáltó szó a pusztában. Budapest, 1899. január 2-ikán.

Dr. Jókai Mór,
adózó polgár.

Esztorgom, január 2.

Az adófizetés az ex-lex dacára ugy a városi adópenztárnál, mint az állami adóhivatalnál az egész nap folyamán szép eredménnyel folyt. A fizetők száma s a befizetett összeg is nagyobb mint a mult évi január 2-án.

Győr, január 2.

Az ex-lex állapot mai első hétköznapján a városi összes hivatalaiban rendes ügymenet van. A városi házpenztárnál, valamint a királyi adóhivatalnál a lakosság minden felhívás nélkül fizette adóját ugy, hogy a mult év e napján történt fizetésekkel szemben semmi különbség nincs. A városi jövedéki hivatalnál is morális a közvetett adók lerovása.

Mumm őrnagy

a törvénytelen állapotról.

Jules Verne módjában.

Az őrnagy egyet szippantott kurta matrózpipájából, s így szólt:

— Huh, huh! Borzasztó idők voltak azok, kedves uraim! A hideg végigfut a hátamon, ha csak gondolok is rájuk!

Mr. Steampon, akit röviden „a nyurga” névvel illettek a Pacific-klub tagjai, mosolyogva pödörgette ritkás, de vörösses bajuszát.

— Ön nem hiszi, ezredes? — kérdezte dürgő hangon az őrnagy, s arca rákvörös lett. De köhögni kezdett, s ennek volt köszönhető, hogy a nyurga nem kapott töle hat-hét erőteljesebb lábrágást.

Azzal folytatja az őrnagy:

— 1899. január elején Bu-st városában állomásoztunk. A hangulat nagyon izgatott volt, mert ekkor állott be az ugynevezett ex-lex állapot. Az alkotmány az nap végződött, törvény nem volt, a végrehajtókat nyilt máglyán megégették a Kálvin-téren. Korán reggel, miután szokásos grogomat lehörpintetem, lementem az utcára. Előbb azonban fölfegyverkeztem. Zsebembe tettem huszonegy lövetű Halfaw revolveremet, mert mint Szalay's Evening Journalban előző nap olvastam, barrikádok épültek a Körtön. Elláttam magamat a Life Assurance Company lövegeivel, nem is szólvá két hároméltű törömről, amelyekel hátsó, ugynevezett törzseibeimben helyeztem el. Sodronyíngem ugyra nehéz volt, de hát forradalmi időben mit sem kímél az ember. Lementem a lépcsős s a házmester dult arccal fogadott.

— Lőnek? — kérdeztem.

— Oh nem — mondta.

— Barrikádok vannak?

— Oh, nincsenek.

— Katonákat látott?

— Hámat, és...

— És?

— Ugyanannyi szakácsnét,

Kirohantam az utcára.

A barrikádokon — ugylászik — már vége volt a harcnak. Mély árkok voltak az utak közepén, s a melléjük hányt köveken a harc maradványai: gázcsövek, csákányok, ásók, kapák heverték.

— Mumm, to elkéstél — szóltam magamhoz.

Erre fölvoultak a katonák

Vidám zenével vonultak föl, sőt mondhatnám, hogy a *Made in Germany* indulót játszották. Semmi harc, semmi zaj, csupa boldog vasárnap-ünnep mindenfelé.

— Mumm — mondtam — vidd haza töreidet és huszonnégylevetű pisztolyaidat.

Künnyeztem.

— Mumm — folytattam — menj haza, nem kell már izgalom a népeknek, ellenben mindegy nekik, akármi történik is...

Régi harcos-szívem dobogott.

— Mumm — tettem hozzá — kell a kutyának barrikád meg puskaropogás, a selyeming is jobb, mint a sodronying, s a háboru már csak arra való, hogy legyen háboru esetre való biztosítás...

Már sirtam, hazafelé mentem.

— Mumm — végeztem — a te időd lejárt, ulti puhább inget, s menj boldog újévet kívánni. Az *ex-lex* csak viccek csinálására jó alkalom, sőt kitünőnek is nevezhető, de barrikád...

Az őrnagy e szónál zokogni kezdett. Majd harsogva kifutta orrát, s megrázta fejét.

— Hm — szölt „a nyurga”.

Az őrnagy sóhajta szölt:

— Egy grogot, pincér!

—o—

FŐVÁROS.

(*) **Mire jó az ex-lex állapot.** Furesán hangzik, de a főváros most az ex-lex állapotot is bele akarja vonni nyomasztó pénzügyi viszonyainak orvosszerei közé. A kórházi leszámolásoknál annyira felszaporodott a munka, hogy a számvényiség 10 ideiglenes munkaerő alkalmazását kéri. A pénzügyi bizottság ma sokáig tárgyalta ezt a javaslatot és természetesen irított az amugy is tulságos személyi kiadások megnövekedéséről. Ekkor támadt *Vaszkilievits* tanácsosnak az a gondolata, hogy az ex-lex állapot miatt dologtalan adóvégrehajtásokat alkalmaznak kisegítőül a kórházi osztályban. Az öreg *Lampf* főszámvevő hiába akarta megértetni az urakkal, hogy az ex-lex állapot nem fog sokáig tartani, a bizottság elfogadta *Vaszkilievits* tanácsos javaslatát. Vajjon melyik prognózis fog beválni: *Lampf*-e vagy azoké az uraké, akik nem bíznak a kompromisszum sikerében.

(*) **Az új városnév.** A Magyar Mérnök és Építész Egyletben ma *Hegedüs Ármin* az új városnévéről és a Károly-kaszárnya környékének szabályozásáról igen érdekes előadást tartott. Bemutatott terveit szerint az előadó két főhomlokzatot szánt az új városnév felé: egyet a Deák-tér felé, a másikat a Belváros felé. Mind a két főhomlokzatnak közepérsze háromnyilású diadalkapu formájára képzendő ki, úgy hogy a kapukon át vezetettnek a Váci-körút forgalma a kiszélesítendő Granátos-utcán keresztül a Belváros közepébe. Ez az átjárás a városnév belsejébe mint érdekes köztér monumentálisan képezetnének ki és ennek mentén üzemhelyiségek volna.

SZÍNHÁZ. MŰVESZET.

** **A Kisfaludy-színház Nagyváradon.** Kövesi Albert, a *Kisfaludy-színház* igazgatója *Rinder* Károly nagyváradai főkapitánytól engedélyt kért, hogy február elsejétől március elsejéig Nagyváradon színelőadásokat rendezzen a *Fekete Sas* nagytermében. Az igazgató kérésére még nem érkezett meg a válasz.

** **Payer új képe.** *Payer* Gyula, aki katonatisztból lett híres észak-sarki utazóvá s ebből meg híres festővé vedlett, újra befejezett egy óriási méretű képet, amely a sarki jéges, fehér világot mutatja be. A nagyszerű hőmézők staffageja ezuttal a *Wilek* expedíció, amelyben *Payer* is résztvett. A nagynevű osztrák művész Bécsben állítja ki — talán még e hóban — új művét. Művészi kvalitásait nálunk is ismerik. Csak azt említjük itt meg, hogy észak-sarki képalkotás Münchenben két aranyéremmel, Berlinben, Chicagóban, Párisban hasonló kitüntetéssel jutalmazták.

** **A Krikszínvárosi Színkör,** mely tíz éven át volt *Krecsányi Ignác* színtársulatának nyári állomása, ezuttal *Krecsányi* pályázatának mellőzésével *Makó* Lajos tomesvári színgazdának adták bérbe. *Krecsányi* már be is nyújtotta pályázatát a *Hódmező-Vásárhelyi* színkörre. *Makó* Lajos társulatával jövő év virágvasárnapján mutatkozik be a budapesti közönségnek.

** **Városi Színház Iglón.** *Iglón*, mint nekünk táviratozzák, rendkívül városi közgyűlés volt, melyen az *Országos Építész és Mérnök-Egylet* javaslata alapján a terveit *Városi Színház* és *Vigadó* részére készített tervrajzokra kitűzött pályázatot döntötték el. A 600 forintos első díjat *Gerster* Kálmánnak, a második 300 forintos díjat *Höpfner* Guidónak, a harmadik 200 forintos díjat *Flamn* Mórának ítéltek oda. Mind a három pályázó budapesti.

** **A művészeti oktatásról.** Az *Országos Tanárgyűlés*, mint megirtuk, foglalkozott ama reformtervezetekkel, amelyekkel *Wlassics* miniszter az iskolákba be akarja vinni a művészetek ismeretét és megkedvelését. Az elnöklő *Beöthy* Zoltán kényes pedagógiai föladatnak jelentette ki *Wlassics* rendeletének végrehajtását. A „szenvedhető örökösök kérései” javasolja, hogy a közoktatási tanács álláspontjára helyezkedjék, amely csak konkrét tapasztalatok után kívánja megkísérlni a rendelet végrehajtásának módzatait.

A kérdéshez hosszabban szölt hozzá *Alexander Bernát*. Először is azzal a kérdéssel foglalkozik, szükséges-e művészeti oktatás, s beleszorítható-e a középiskolák keretébe? Ha csak a cél kívánatosságát tekintjük, azt kell felelnünk, hogy: igen, de csak mint az esztétikai oktatás egyik mozzanata, egyik ágazata. De semmiesetre sem szabad *tulbecsülni* a művészeti oktatás fontosságát. Hiszen nem az a cél, hogy mikritikusokat neveljünk, hanem az, hogy az ifjuság izlését fejlesszük, érzékét a szép iránt neveljük. Külön tantárgy a művészeti oktatás a középiskolában nem lehet, s csupán annyit vihető be a középiskolába, amennyit más tanítással kapcsolatban lehet oktatni. Ily tárgyak: a szabadkézi rajz, az irodalom, a klasszika filológia, a történelem és filozófiai propeudeutika. A miniszteri rendelettel szemben nem tartja kívánatosnak az időszerű kiállítások látogatását, mert csakugyan igaz, hogy a nudításokat bámulják és beszélnek meg egymással a serdültebb tanulók. Általában nem tartja komolyknak az iskolai kirándulásokat, inkább buzdítunk, hogy magukban látogassák a képtárakat és kevés képet, de sokszor szemléljenek a megkivántató elmélyedéssel. Elitéli még a felsőbb leányiskolák slendrián művészeti oktatását.

A tárgyhoz hozzászóltak: *Szekely* István (Nagy-Szeben), *Horthy* Henrik, *Szinte* Gábor, *Czogler* János, *Rajner* Ferenc, végül pedig hozzászólt *Beöthy* Zoltán elnök. Szerinte *Alexander* előadásában legfontosabb a tendencia, amely harmóniát teremt a gépies rajzitanítás és a művészet-történeti irányok szélsőségei között. Amazt a németek, emezt a franciák művelik. Üdvözli *Alexandert* azon az uton, melyen az angolok már szép eredményeket értek el.

Ez a tanárok véleménye a művészeti oktatásról. Mi számtalanszor kifejeztük erre vonatkozó elveinket, amelyek ellentétben állanak az *Országos Tanárgyűlés* elhangzott nézetekkel. Azt előismerjük, hogy a művészetrel való foglalkozás nehezen illeszthető be a középiskolai tantervbe, de ez csak éppen azt bizonyítja, hogy a középiskolai tanterv nem helyes. Mi sem óhajtuk, hogy mikritikusokat neveljen a középiskola, csak azt kívánjuk, hogy az ifjuság lelke fogékonyvá váljék a művészet átérzésére. Az bizonyos, hogy ha ilyen szellemet akarunk az iskolákba vinni, a mostani tantervből kőkövön nem maradhatna. Egy különös ellenvést hallottunk ezen a gyűlésen. Azt mondták igen kiváló szakemberek, hogy a fiatalság a nudításokat alantjáró utógondolatokkal keresi fel a műtárlatokon. Hát hiszen éppen a művészeti oktatásnak kellene ezt az utógondolatokra való hajlandóságot kiirtani a fiataliságból s visszavezetni azt — igenis a nudításokhoz, a gyönyörű emberi test formáihoz. Ehhez természetesen az volna az első lépés, hogy temérdek haszontalan lim-lom helyett többet foglalkoztassák az ifjuságot a testedző sportal is.

A tanárgyűlés véleményével még nem tartjuk ezt a kérdést eldöntöttnek. Remélhetőleg hallani fogjuk az ellenkező véleményen levők szavát is.

** **Színész és kritikus.** Karácsony előtt csunya botrány történt *Kolozsvárott*. Egy színész, akit az *Ellenzék* kritikái beszantottak, nyílt utca során támadta meg *Barabás* Abelt, az illető lap színházkritikáját. A lovagias fejleményekről *Barabás* Ábelnek következő nyilatkozata számol be:

Nyilatkozat.

Szerdahelyi Ferenc ur, a kolozsvári *Nemzeti Színház* csak nemrég szerződött tagja, valószínűleg nem lévén megelégedve azokkal a bírálatokkal, melyeket az *Ellenzékben* írok, december 22-ikén az utcan durván megtámadott s egyik színházi kritikámat emlegetve, nyilvánosan sértő szavakkal illetett.

Erre én azonnal fölkeríttem *Hegyesi* Vilmos és dr. *Várady* Aurél urakat, hogy provokálják *Szerdahelyi* Ferenc urat s a sértésért elégtételt kérjenek tőle. Emellett ur segédekét nevezett s a tárgyalások megkezdődtek. Segédekem ez ügy elbírálására illetékesebb fórumot, becsületbírósgót proponáltak, amibe azonban *Szerdahelyi* ur nem akart beleegyezni. Erre *Hegyesi* Vilmos és dr. *Várady* Aurél urak, az ügynek ezen forum döntése nélkül való elintézése nézetükkel nem egyezvén meg, lemondtak megbízatásukról a provokálás fenntartásával.

Új segédekemül *Janovics* Jenő és *Heltai* Nándor urakat neveztem meg, akik a megszakadt tárgyalásokat folytatni akarták. Ekkorra azonban *Szerdahelyi* ur lovagias elégtételadási

képességét illetőleg olyan adat jutott kezembe, amit kötelességemnek tartottam segédekemnek átadni. Hogy mi van az adatban: arról nem beszélhetek. Elég az hozzá, hogy *mihelyt az adat tartalmazta Szerdahelyi ur segédei tudomást szerettek, mielőtt tárgyalásba bocsátkoztak volna, értesítették felüket, Szerdahelyi urat, hogy lemondanak megbízatásukról.*

Az ügyet befejezteknek tekinthetném s talán egyedül kötelességem lett volna az adatokat, melyek miatt a tárgyalások meghiusultak, közölni.

Mivel azonban káptartás történt s lovagias uton elégtételt nem kaphattam, a *Szerdahelyi* Ferenc urra nézve egyedül illetékes fórum, a bünyenyítő bírósághoz fordultam megtorlásért.

Barabás Abel,
az *Ellenzék* munkatársa.

A botrány — úgy látszik — még ninosen vég, legesen elintézve és *Barabás* Abelt, akit a színész az inzultus megismétlésével fenyeget, revolverrel kénytelen a színházba járni.

** **A keringőkirály.** Érdekes könyv jelent meg e héten a könyvpiacra: A *szinpad és a nagyvilág*. Sok intimitás közül népszerű nagyságok életéből, többek közt *Strausz* János, a keringőkirály következő reminescenciáját. Körülbelül ötven év előtt, mikor a Wagner zene még teljesen ismeretlen volt Bécsben, a lakásomon tanítottam be a zenekarom a *Tannhäuser* nyitányra. Egyszerre csak benyit az édesanyám, aki nota bene inkább csak zenekedvelő volt, mint zeneértő és a következő szavakkal szakítja félve a darabot: — Ugyan *Zsóni*, micsoda különös zenét játsztok? Nem tudok vesztig maradni tőle, annyira felizgat! Ez volt Bécsben az első kritika Wagner zenéjéről. Mennyi következett utána és mindnek ez volt a magva!

** **Faust a Hirmondóban.** Lejo Lili vendégfellépésével *Guindou* *Faustja* körül szinre holnap (kedden) este a magyar királyi Operaházban. A *Telefon Hirmondó* az előadást közvetíteni fogja s így az előtettök otthon is végighallgathatják. Opera után 12 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókön.

Zacconi Otelloja.

— Az utolsó fellépés. —

Budapest, január 2.

Némi aggodalommal mentem ma este a *Vig-színházba*, ahol zsufolva volt minden: a páholyok, a karzat, az erkélyülések, a földszint.

Otello nagy, robusztus, hatalmas alakja tűnt föl előttem, az Otello, akit férfiora virágában *Salvini* Tamás mutatott be. És fülemben csengett a dühnek és fájdalomnak az az oroszán-ordítás, amivel *Salvini* letépte *Jágót* és siratta *Desdemonát*.

Otelloban van valami az oroszán méltóságából és iszonyu erejéből. Afrika égő napja tette forróvá mindakettőnek a vért. A szerelem és a velencei kultúra megszegettíti Otellót, de amikor *Jágó* gonosz makínája fölkelte benne a szenvedélyt, kitör belőle a vadállat és tép, marcangol mint az oroszán. Tép, marcangol és egyuttal ordít hozzá, a mennydörgés erejével.

Az oroszánnak ez a borzadályos fizikai ereje és mértőföldre hallatszó hangja *Salvini* Tamásnál megvolt és éppen azért fogott el az aggodás, mert az járt az eszemben, hogy *Zacconi* s ez ezzel a fizikummal, se ezzel a hanggal nem rendelkezik.

De ennek a rendkívüli színesnek minden sikerül, még az is, hogy csekélyebb fizikai erejével és tompa, kevés ércü, hamar elrekedő hangjával külön Otello legyen az előideinél.

Ez csakugyan a szellem, az ész, a zseni diadala minden materiális korlát fölött. *Shakespeare* adja színésznek a legnehezebb, legmagasabb feladatot, tehát az igazán nagy színész ezekben a feladatokban mutatja meg legfényesebben a felfogása eredetiségét, a tudását, a művészi kvalitásait. És *Zacconi* Otelloban épp oly meglepő, igaz és remek dolgokat produkált, mint *Hamletben*. *Zacconinak* minden ilyes alakítása egy eleven *Shakespeare*-tanulmány. Bámulatos, mennyire behatol *Shakespeare* mélységeibe, mennyire megérti *Shakespeare* és a kifejezésnek milyen mesteri biztosságával testesíti meg a legnagyobb lélekfestő pszichológiáját.

Otelloban a színészre az a feladat vár, hogy a szerelemfűtés megfogalmazását és kifejlődését fokozatosan mutassa be, az első villámlástól kezdve a logborzasztóbb égháboru tombolásáig. Ezeket a fázisokat *Zacconi* csodálatos természetességgel és igazsággal ment keresztül. Hangja, temperamentuma *Salvini*nek több volt ehhez a szerephez, de a *Zacconi* pszichológiája fölülmúl mindent és mélység, nagyság dolgában közelebb áll *Shakespeare*hez, mint az eddigi hatalmas Otellok.

Ebben az alakításában az volt a legnehezebb feladata, hogy tulságosan domináló értelmű leplezze és a naivitás, a hiszékenység látszatát adja magának, mert Otello naiv hős, aki *Jágó* ostroma esel-szövényének felül.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Esküdtárszéki tárgyalások. A budapesti büntető törvényszék mint esküdt sajtóbírósg a következő sajtópörököt fogja tárgyalni január és február hónapokban:

Január 16. Vecsery István, Durvai Rezső és Leicsó Elemér ellen; (magánvád: rágalom.)

Január 23. Lakatos József ellen; (közvád: lázítás alkotmányos intézmény ellen.)

Január 26. Dr. Székely Béla ellen; (közvád: igaztás osztálygyűlésre.)

Január 30. Schwarz Miksa ellen; (magánvád: rágalmazás és becsületsértés.)

Február 3. Mihályi István ellen; (közvád: igaztás osztálygyűlésre.)

Február 6. P. Tóth Sándor ellen; (magánvád: rágalmazás és becsületsértés.)

Február 9. Fehér Bertalan ellen; (magánvád: rágalmazás és becsületsértés.)

Február 13. Pintér Károly ellen; (közvád: nyilvános rágalmazás.)

Február 16. Kohn Vilmos ellen; (közvád: lázítás.)

Február 20. Balogh Miklós ellen; (magánvád: rágalmazás és becsületsértés.)

§§ Ügyvédvizsgáló bizottság. A hivatalos lap minap közölte azoknak névsorát, akiket az igazságügyminiszter az 1899. évi tartamára kinevezett a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság tagjaivá. A bizottság elnöke Veszprény János kuriai tanácselnököt helyettes elnöke Székely Ferenc kuriai bírót nevezte ki a miniszter. A bizottság tagjaivá pedig dr. Antal Gyula egyetemi rendes tanárt, Adám András kuriai bírót, dr. Balogh Jenő ítélőtáblai bírót, dr. Baumgarten Izidor igazságügyminiszteri osztálytanácsost, dr. Baumgarten Károly ítélőtáblai bírót, Debreczeni Miklós ítélőtáblai bírót, Desseoffy Marcel ítélőtáblai bírót, dr. Degen Gusztáv nyugalmazott jogakadémiai tanárt, dr. Gedeon Albert ítélőtáblai bírót, Gottl Ágoston kuriai bírót, Havass Károly kuriai bírót, dr. Heil Fausztin közigazgatási bírósági bírót, dr. Imbiny Konrád ítélőtáblai tanácselnököt, dr. Istvánffy Lajos ítélőtáblai elnöki titkárt, Jókuthy Albert a kuriahoz beosztott királyi ítélőtáblai bírót, dr. Katona Béla főügyési helyettesét, dr. Krajcsik Ferenc közigazgatási bírósági bírót, Lányi Bertalan igazságügyminiszteri tanácsost, Lehotzky Lajos ítélőtáblai bírót, Makay Dezső ítélőtáblai bírót, Mezey Albert kuriai bírót, Nagy Sándor kuriai bírót, Náményi József a kuriahoz beosztott ítélőtáblai bírót, Németh Péter kuriai bírót, dr. Nyeviczky Antal ítélőtáblai bírót, Somogyi Mihály ítélőtáblai bírót, Szekács Ferenc kuriai bírót, dr. Tarnai Károly a kuriahoz beosztott ítélőtáblai bírót, dr. Tergovics István kuriai bírót, Tolnai Antal ítélőtáblai bírót, dr. Tóry Gusztáv igazságügyminiszteri tanácsost, dr. Traiber Vince ítélőtáblai bírelmvel felruhazott királyi törvényszéki bírót, Vaszilievics Vazul kuriai bírót, Wetzel Gyula a szabaddalmi hivatal elnökét, Zachár Gyula ítélőtáblai bírót, Zsembery Kálmán kuriai bírót.

§§ Gondatlanságból vagy a nélkül? Néhány csintalan iskolagyermek zajongva ment hazafelé. Egy épülfelében levő ház mellett vitt el az utjuk s a fiatal hősök, — persze, jó messziről — átkiáltottak a kőmiveseknek gonyolódó hangon mindenféle pajkos megjegyzéseket. A kőmivesek egyike éppen ott állott a moszes teknő előtt, s hogy rájesszen a fiukra, közejük dobott egy marék oltott meszet. A mesz az egyik fiunak a szemébe ment, minek következtében ez világotlanná lett. A debreceni törvényszék a kőmivest gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségében mondotta ki bűnösnek, s azért egy havi fogházra ítélte. Megközlésében kiemeli, hogy a vádlottnak nem volt szándékában valakit megsérteni, s nem gondolt arra, hogy tettenek mily súlyos következményre lesznek. A debreceni ítélő tábla szigorubbán vette a dolgot és a vádlottat súlyos testi sértés vétségéért 3 havi fogházra ítélte, mert a vádlottnak tudnia kellett, hogy a hig mesz szétfeccsen, s ha valamelyiknek a szemébe éri, komolyabb sérülést okoz. A Kuria a törvényszék álláspontját fogadta el, s annak ítéletét erősítette meg.

TÁVIRATOK.

Nagyszében, január 2. Tegnap hitelesítették a metropolita-valasztásról szóló jegyzőkönyvet. A választásról szóló jelentést és a kongresszus föliatát legközelebb terjesztik a király elé. Metianu, az új metropolita és Popea püspök ma székhelyükre utaztak.

Bécs, január 2. Egy helyi tudósító jelenti: A japán császár a legnagyobb kitüntetést adományozta Ferenc József királynak. A kitüntetést szerdán délelben adják át.

Bécs, január 2. A kormány január 12-ikére fogja a Reichsrathot összehívni.

Lemberg, január 2. Jedrzejowicz Ferenc tartományválségi képviselő ma itt hirtelen meghalt.

Péruvá, január 2. A kínai keleti vasutársaság engedelmet kapott Port-Arthur mellett kereskedelmi kikötőnek a létesítésére.

London, január 2. Northumberland hereg a kereskedelmi hivatal volt alelnöke és titkos pécsetőr ma meghalt.

Brüsszel, január 2. Belgium és Hollandia nem hajlandók a római anarkista-ellenes konferencia határozatait végrehajtani.

London, január 2. A Timesnak jelentik Limából tegnapi kelettel: Boliviában komoly forrongás ütött ki, aminek következtében az átviteli forgalom Mollendónál megszakadt. Ecuadorban is nagy a nyugtalanság, eleiben Peruban teljes nyugalom van. A személys szabadság törvényes biztosítékát ismét helyreállították. A legtekintélyesebb pártok Eduardo Romano polgári mérnököt, aki Angliában nevelkedett, jelölték a legközelebbi elnökválasztásra.

Washington, január 2. Dingley szenátor, a róla elnevezett vámtarifa megalkotója, tüdőgyulladásban súlyosan megbetegedett.

Picquart.

Páris, január 2. A Cri de Paris szerint Picquart a Cherche-Midi fogházban mindennap fogadja Laborit és ennek titkárt; ezenkívül sűrűn látogatták barátai és rokonai, köztük Gast sógora is. Picquart többi idejét olvasással tölti; karácsonykor sok csomagot és levelet kapott Oroszországból, Angliából, Svajcból, Belgiumból és Hollandiából.

Amerika a Fülöp-szigeteken.

New York, január 2. Washingtoni távirat szerint Otis tábornok jelentette, hogy Aquinaldo nyomtalanul eltűnt.

New York, január 2. A New York Heraldnak azt jelenti Washingtonból, hogy a kormány tegnapi a Fehér Házban összeült, mert Otis tábornoktól nagyon fontos hírek jöttek. A kormány fontos utasításokat küldött Otis tábornoknak. Más oldalról azt jelenti, hogy Luzon szigetén a fölkelők magartatása nagyon fenyegető. Aquinaldo eltűnése azt az aggodalmat kelti, hogy az amerikaiak ellen lázadást készítenek elő.

Madrid, január 2. Rios tábornok távirati uton jelenti, hogy Manilába érkezett. A Visaya-szigeteket teljesen kiürítette és 14 erődöt levegőbe röpített. A csapatok Zamboangan vannak összevonva.

New York, január 1. Mabilai táviratok szerint, Iloilo városa tele van fegyveres bennszülöttel. A fölkelők ellenállásra készülnek Miller tábornok ellen, ha erőszakkal akarja őket a város átadására kényszeríteni. Miller tábornok új instrukciókat küldött Manilába, időközben pedig előkészületeket tesz a kikötésre.

Angol francia összeveszés.

London, január 2. A Times a saughai francia telepek adott koncesszióról írva, ezt mondja egyebek között:

Jó volna idejekorán megértetni, hogy nem vagyunk hajlandók effele bánásmódot eltűrni. Németország, az Egyesült-Államok és Japán épp úgy érdekelve van abban, mint mi, hogy Franciaország irigy politikája ilyen irányt vett. Akármilyen nyomást gyakorolnak is a franciák a pekingi kormányra, mi sokkal közvetlenebbül és élesebben érezhetjük erőnkét.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 2. Az Osztrák Vörös Kereszt sorsjegyek mai huzásán a 35,000 forintos főnyereményt a 2891. sor. 17. sz. nyerte, 1000 forintot nyert a 11.611. sor. 18. sz.

A Laibach városi sorsjegyek mai huzásán a 25,000 forintos főnyereményt a 33.401. sz. sorsjegy nyerte, a 69.059. sz. sorsjegy 1500 forintot nyert.

Berlin, január 2. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyezszázalékos magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék 98.40. Osztrák hitelrészvény 228.75. Osztrák-magyar államvasút 155.70. Déli vasút 27.90. Északnyugati vasút —. Elbavölgyi vasút —. Orosz bankjegy készpénz 216.—. Buschtiehradi 320.25 Orosz bankjegy 216.25. (Utimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, január 2. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 228.10. Osztrák-magyar államvasút 155.40. Déli vasút 27.90. Magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák aranyjárdék —. Osztrák érsztjárdék —. Osztrák papírjárdék —. Bécsi bankgyesület —. Alpensi bányarészvény —. Olasz járdék 94.30. Diskontó-bank 200.20. Laura-kohó —. Harpemi —.—.

New York, január 2. Liszt helyben 2.75. Buza helyben január —.—, márciusra 79³/₈., májusra 75³/₈., Tengeri január —.—.

Chicago, január 2. Buza január 68³/₈., Tengeri január 37³/₈.,

Egy okos Otelló álnátia Jágó hálóján. Olyan ó, aki az okosság benyomását kelti bennünk, z Otelló. A naivitas illúzióját Salvini Otellója tanatatlanul jobban fölkellette bennünk, de ezt az öt Zacconi is megadta és ezt a legnagyobb noséget legyőzve: szabadon ragadta magával közöngét a viharos lelkesedés legmagasabb fokáig.

Hatalmasan megkapó részletei voltak: önvédelme a velencei tanács előtt, a viaskodók szétválasztása Cyprus szigetén, Jágó fojtogatása, a babonás keszkenő követelése, belépő monológja az utolsó jelenet elején és Desdemo a elsratása, amikor szemérlő lebullott a halyog Soha még színész ezeket a jaigító szavakat nem illusztrálta borzasztóbb igazsággal:

Forgass viharba, gyujts kénlángot és Folyó tüzek aknába ma fűrészes meg!

Tépte a haját, a köntösét, térdén állva körülcsuszott a szinpadon és olyan hangokat hallatott, hogy az emberekben megfagyott a vér. Más Otelló ezeket a szavakat egyszerűen eldeklamálta.

Eppen ilyen renek invenciója volt a Jágóval való részlete, akit ültő helyében egyik kezével magához rántott; egy ideig egy kézzel szoritotta Jágót, mint valami vascavarr, aztán megragadta mind a két karjával, arcába fujta lángoló lehelletét, sutogva kérte tőle a bizonyoságot és tépte, rázta, marcangolta a düh deliriumában. Itt már kitört belőle a vad allat, aki nemokára bele fog harapni gyilkos vérszomjával a Desdemona patyolat testébe.

Zacconinak a mai bucsuzó esté óriási diadalt hozott. A közönség egy-egy nyílt jelenetben háromszor-négyeszer, a felvonások után vagy harmincszor tapsolta ki. Az előadás végén olyan nagy volt a tombolás, hogy Zacconi a sugólyuk elé lépett és legmélyebb háláját fejezte ki a „nagyilekü budapesti közönség” iránt. Annnyira ki volt merülve, hogy a közönszöng szavakat valósággal rekedten, félhangon szoptogta el. De ez a kis improvizált beszéd is frenetikus hatást keltett, különösen az a befejező ígérlet, hogy neusokára vissza fog térni Budapestre, a lelkes magyarok közé, ahol „legszebb diadalait aratta.”

A. E.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A Magyar Tudományos Akadémia I. osztálya ma délután öt órakor ülést tartott, melyen Szász Karoly elnök jókívánatait fejezte ki a nagy számban megjelent tagoknak. Azután Zolnai Gyula levelezőtárg tartotta meg székfoglaló értekezését. Az új Nagy Sötár feladatáról, Zolnai a külföldi, főképp német, francia és angol újabb szótáriródalom alapján fejtegette, milyen legyen az új nagy szótár, melynek kiadására az Akadémia készül. A felolvasó arra a végeredményre jut, hogy az új Nagy Sötár történeti alapon készült tudományos szótár legyen. Anyagára nézve pedig legyen egyetemes, vagyis a magyar nyelv összes szókincsének tárháza, de mindazáltal a mai irodalmi és tarsalgási nyelvet domborítsa ki főképpen. Az idegen szók fejtételében szigorúnak kell lenni. A székfoglaló értekezés után az új levelezőtárgnak kiadták oklevelet. Azután dr. Kégl Sándor mint vendég olvasta a persa népdaról szóló értekezését.

○ Budapesttől — Liszabonig. Ezzel a címmel diszes kiállítású könyv jelent meg, amelynek ifjabb Falk Zsigmond a szerzője. Nem ismeretlen név az irodalom terén. Egy amerikai utjáról irt könyvével nagy sikert aratott, néhány év előtt. A lapokban pedig elsírtan is jelentek meg csinos apróságok tőle. Ebben az újabb kötetében is sok jeles kvalitás tulajdonságaival ismerkedünk meg. Az egész ut élénken megírva. Minden részletében érdekes és nagy megfigyelő tehetségéről tanuskodik ez az uti rajz, amelyet sok kitűnően sikerült illusztráció is tarkít. Nagy részletességgel rajzolja különösen Spanyolországot és Portugáliát és ezek a legértékesebb és legérdekesebb részletei a könyvnek. Akik az utirajzoknak kedvelői, nagy élvezetet fognak találni ebben az előnyös tulajdonságokban bővelkedő könyvben. A munkát Deutsch Zsigmond és Társa adta ki. Ára 5 korona; kötve 6 korona.

○ A szerelem könyve. Bársony István új kötetben tisztán szerelmi történeteket gyűjtött össze. A leíró Bársony most háttérbe vonul és előtérbe lép az elbeszélő, az érdekfeszítő, a mély mesemondó. Az új kötet tartalma különben: husz történet. Valóságos történet, amelynek eleje és vége, — magja és virága van. Egy-egy regény van minden novelleitjében. Az új kötet legszebb darabjai a két modern világrege: az Akácvirág és A fekete rózsza. Kétségtelen, hogy ez a Bársony István legszebb köteté. Kiállításáról a kiadó Franklin Társulat gondoskodott. Ára fűve 1 forint 50 krajcár.

○ Új könyvek. A Légrádi Testvérek könyvkiadó-cégnek a következő új könyvek jelentek meg: Jegyzőkönyv mindenki számára, ára 1 forint 20 krajcár. Minta kisleányok, irta Segur grófné, ára 1 forint 50 krajcár. Közhasznú Zsebnaplár, ára 24 krajcár. Mignon kisasszony, irta Drouart kisasszony, ára 1 forint 50 krajcár. Kertészeti Zsebnaplár, ára 1 forint 40 krajcár.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Iren. A grafologus szives bocsánátat kéri, de ez idő szerint képtelen mélyeb studiumokba bocsátkozni a kegyed irasa pedig olyan rejtelmes, hogy bajos megállapodásra jutni benne. *Thury* Zoltan csak ennyit ízen: sajnos igaz. A sorsjegyek huzási jegyzékét a lapok is fogják közölni. A Molnar Ferenc-Sváb Tivadar-féle monolog vallalat előbb füzetekben jelenik meg, azután könyvbe összegyűjtve. Ezer üdvözlét.

Egy előfizető. *Arad.* Semmi bántódása sem lehet. Az egye emi tanács a leckekönyvet vizsgálja s a már igazolt semesterekre visszahatással nem lehet. Legfeljebb az utolsó felévre vonatkozólag történhetnek meg az, hogy a dekan megidéri és kérdőre vonja s ekkor alkalma lesz az igazolásra. A névelen följelentés mindenesetre nagyon csunya dolog s a följelentő csak megvetést érdemelhet.

Elfeleltél . . . G. J. kéri az ön pontos címét.

F. J. Arad. Gyönyörű költeményéért fogadjja az illető urnak leghálásabb köszönetét, aki kösznyezve hallgatta a maga dudolásának gyönyörű visszhangját. Ez ad értéket az ő versének is. Léközölnök a poemáját a közönség gyönyörűségére, do nem tesszük, mert csak annak szól, akihez intézte. Köszönet és üdvözlét!

B. Malvin. Igenis felehet valaki így: Én is azt keresek (tudnillik gyufát). A kérdés csak az, hogy valamely határozott (csomag, katulya) gyufáról van-e szó, vagy egyáltalában csak gyufáról. Az előbbi esetben keresem, az utóbbiban keresek a helyes.

Beküldött versekről. *A magyar költőkör.* Politikai irányu verseket azon a helyen nem közlünk. — *Sz. S. (Jó karácsony.)* Régen és sokszor negirt dolog. — *F. S. (Rég elhangzott.)* Gyöngye. Se a tartalma, se a technikája nem jó. — *Cs. J. (Csalódás.)* Ez is olyan vers, amelyet minden intelligens ember megir egyszer, ifjúkorában. — *D. O. (Hulló csillag.)* Sajnáljuk, de nem közölhetjük. — *E. A. (Eljött az ősz. Ne szomorítsd . . .)* Egyik se üti meg a mértéket. — *Az elnapolás.* Az első üzenet önnek is szól. — *Sajkán.* Nagyon gyöngye, kezdő munka. — *F. (Tövises közt, stb.)* Valami kis technikai ügyesség van benne, jól cseng-bong, de egyéb érteke egyiknek sincs. Jögyez meg, hogy csak némely nagy és dicsőségben furdó költőnek szabad olyan verset írni, amelynek semmi értelme sincs. A fiataloktól legalább is értelmet kívánunk. — *Pygmalios.* Kuptlenak nagyon ügyes, csak az a baja, hogy már éppenséggel nem aktuális. A nőmancipációt annyiszor zengették már meg a kuptlérók, hogy éppen elég volt. Próbálkozzék egészen új, friss témákkal. Mert verselni tud és a esattanók iránt is van érzéke. — *M. J.* Verséből csak egy strófat közölhetünk, imo:

Rózsa, szegfü,
Viola és kankalin,
Hej ha téged
Nem látott vón' Katalin.

A. B. C. (Becker-fordítás). Több gyakorlat kell a fordításhoz. Kezdetnek ez elég jó. — *Sz. G.* A téma nem rossz, de a kidolgozás nagyon pongyola. — *K. M.* Kezdetnek elég rossz. — *Magnus.* Szintén tartalom nélkül való cseng-bongás. Aztán meg hozzá nem is cseng-bong jól. — *Ella.* Versnek nagyon dőcög, prózának nagyon ritmikus. — *B. S.* Hosszabb kritikákat e helyen nem irhatunk. Ez a vers nem ütötte meg a mértéket. — *Zeno.* Röviden? Rossz.

20140. sz. előfizető. Röviden is megmondhatjuk, hogy önnek feltétlenül igaz van; aki kártázik, ne kérjen kiméletet, csakis így folyhat rendesen és kifogástalanul a játék. Hiszen ha valaki elnevezést kér azért, hogy kontrázzot, hol az a határ, melyen túl ezt akar ó, akár más valaki más esetben újra nem kéri. Kedves párti volna pl. az, ha valakinek belája lévén, kimondaná a kasszát, s miután megkontrázták, azzal állna elő, hogy elnézte.

Fekete Kenéz. I. Olyan természetű tisztelőszert nem ismerünk. Arra nem emlékszünk, hogy ilyenről lapunkban valaha is szó lett volna. 2. Sorsjegyet meg huzták ki. 3. Az ünnepi szám megadta már kérdésére a választ.

Régi és új olvasó. Kedves tréfa volt az egész. Köszönet a szives sorokért.

Z. I. B.-Szarvas. 1. Sorsjegye nem nyert. 2. Balneológiai egyesület, főtítkár: dr. Löw Samuel; Budapesti fogorvosok egyesülete, titkár: dr. Várady S., Budapesti orvosok szövetsége, titkár: dr. Pickler Gyula, Közkórházi orvostársulat, titkár: dr. Gerlóczy Zsigmond, Magyar fül- és gégeorvosok egyesülete, titkár: dr. Polyak Lajos, Országos Orvosszövetség elnöke: dr. Kéty Károly, Szabadon választható orvosok egyesülete, titkár: dr. Adler Nándor.

V. A. Budapest. Sajnálataunkra nem nekünk való. **Helicon.** Nagyon kevés verset közlünk, igen kesőre jutna rájuk a sor.

Rexi. Sajnálataunkra nem a mi lapunkba való. **K. M. Budapest.** Remuneráció az s ebből a latin szóból származik: munus = ajándék.

Z. Gy. — M. A. — P. R. — F. L. — K. A. — B. A. Postának nincsen nagyobb öröme, mint amikor látja, hogy költeménye megtalálta az utat az emberek szívéhez. A *Hugonhoz* című költemény szerzője nagyon hálás, amiért ezt neki tudára adták és ha isméné az önk nevét és pontos címét, magánlevélben köszönetet volna meg jószágukat. Most csak így teheti!

S. V. Ny.-Perecsény. Dehogy köteles; a futás felajánlására adott tagadói válasz utam meg is maradhat, be is vágthat.

H. N. Gömör-Rozsnyó. Köszönjük, hogy ilyen jó barátunk és hogy barátokat szerez nekünk. Üdvözléteit mindnyájan szívóbb viszonzozzuk.

Gy. B. Nem a mi lapunkba való.

Tatik-tetik. Miért is kér tőlünk tanácsot, amikor ugy se hallgatna rá?! Hiszen levele tónusából kitűnik, hogy folytatni akarja a levelezést? De nem feltűnik, mert nem igen veszedelmes az ilyen játék.

S. D. A belézési intézet jól van felszerelve és a vezetés szakszerű. Az intézetben nincsen lakás. Természetes, hogy az ilyen kurának összehasonlíthatatlanul több haszna van valamely fürdőhelyen, mint Budapesten.

D. L. Minden belgyógyászati, sebészeti és gyermekgyógyászati műkimerítően tárgyalja a görvélykört. — **S. A. Tápó-György.** Nem volt előterjesztve. Talán a legközelebbi előléptetésekénél. — **60.285. számú előfizető.** Bizonyára tudja már, hogy nem volt ama kevesek közt. — **X. Y. Budapest.** Ezt méltóztassék a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatóságától megkérdezni. Mi épp oly kevéssé tudjuk, mint ön. — **F. J.** Dehogy illik. Mit gondolna felőle az a fiatal ember, ha mindjárt az első találkozásakor ilyen bizalmas közléseket engedne meg neki! — **66.490. számú előfizető.** A jövő évi posta és táviratizati tanfolyam iránt csak majd augusztusban fog intézkedni a kereskedelmi miniszter. Addig legyen már türelemmel.

Kíváncsi kis leány. Az erdélyi püspökség titkári hivatalánál (Gyulaférvár) megtudhatja. — **Névmagyarisító.** Faludi, Fehér, Fényes, Feledi, Forgó, Füredi, Forró, Fellegi. — **B. J. Pécs.** Előfizetőink minden negyedévben egy-egy almanachot fognak kapni. — **L. A. Özevgy.** báró Hirsch Mór né lakása: Paris, Rue de Rome 20. — **Egy aggleány.** Olyan asztaltársaságról vagy összejövetelről sohasem hallottunk. — **Régi előfizető.** *Somkerék.* 1. Meg mindig beteg. Címét fönnb olvashatja. Akármilyen nyelven irhatja a levelet, iradjában minden nyelven értenek. 2. Budapesten mintegy tizenöt szabadkőműves páholy van, azonkívül Aradon, Besztercebányán, Debrecenben, Kolozsváron, Nagy-Kanisán, Nagyváradon, Brassóban (2), Pancsován, Pozsonyban (10), Seps-Szent-Györgyön, Szolnokon, Szolyván, Sopronban, Kassán, Szegeden, Ujpesten s az ország minden nagyobb városában. Pontos címüket megkaphatja a *Magyarországi Szimbolikus Nagypáholy* főtítkári hivatalánál (Budapest, VI. Podmaniczky-utca 43-ik szám.). 3. Sorsjegyeiről a megfelelő rovatban kap értesítést. — **N. B.** Hajhullás ellen legjobb szernek a sóborszeszt tartják. Szorgalmasan kell vele mosogatni a fejet. De az is lehet, hogy a hajhullás valamelyes bőrbetegség eredménye, akkor pedig bőrgyógyásztól kérjen tanácsot. — **Miklós. Veszprém.** Méltóztassék előlvasni Ferenczy *Életpályák* című könyvét. Abban megtalálja kérdésére a választ. — **Tokaj.** Névmagyarisításért csak az atya vagy a gyámja folyamodhatik, mert ön még kiskorú. A folyamodáshoz a szülei és illetégségi bizonyítványokat kell mellékelni, egyebet semmit. — **K. Zs.** A békeegyesület titkári hivatala tudomásunk szerint a Royal nagyszállóban van. — **B. M.** Olyan nevű poéta-embert a magyar irodalomban nem ismerünk, tehát a családi állapotáról nem számolhatunk be. — **Tapolcafi.** Az Újságírók sorsjegye mind a hat huzásban játszik. — **Mérnök 26.** 1. Hogy ne mehetne. A detektiv-szolgálat is csak olyan becsületes foglalkozás, mint bármiféle más állás. 2. A folyamodványokat a budapesti államrendőrség főkapitányi hivatalához kell intézni. Mellékelendők: a születési, esküvői és tanulmányi bizonyítványok. 3. Az első fizetés 600 forint, mely idővel az illetőnek egyéni értéke szerint 1200 forintig emelkedik, a megfelelő lakbérilletményvel. 4. Sorsjegyeire később kap választ. — **Katonak.** Az bizony nem illik. Olyan szivességre csak bizalmas ismerőst kérhet fel. — **G. J. 65.070. számú előfizető.** Az ezérs pályázati hirdetéset ezen a helyen nem közölhetjük. De méltóztassék *Herman* Béla tanácsnokhoz. (Központi vásárcsarnok) fordulni, az szivesen ad utbaigazítást. — **T. J.** Nem szolgálhat államköltségen. — **Sz. E. Pusztá-Magyarád.** A báró Hirsch Mór jótkonyasági alap budapesti iróadát most Herczel Mária urnó vezeti, címe: VI. Lázár-utca 18. — **G. Berzevics.** 1. Méltóztassék a nagyváradi posta- és távirdaigazgatóságához fordulni, ott megmondják. 2. A szerző eziránt még nem rendelkezett. — **Cimer.** A magyar hivatalos címert a koronával csak miniszterelnöki engedéllyel használhatja. Az engedély díja 50 forint. A folyamodás,

ötven krajcáros bélyeggel, a miniszterelnökséghez intézendő. — **S. B. T.** Herczel Mária urnó, VI. Lázár-utca 18. — **K. V.** A főrendiház tagjait általában a méltóságos cím illeti meg. — **S. S. Budapest.** Az áttelezéseket a napokban hozta a *Budapesti Közlöny*, méltóztassék ott utána nézni. A lapot minden kávéházban megadják. — **Flobert 6.** Igen, kell utána adót fizetni. — **D. S. A.** bárókat méltóságos cím illet meg. — **Ep. L. F.** A budapesti városi villamos vasút igazgatóságánál (Kertész-utca 20.) kaphatók. — **Szövetkezet.** 1. Még nem kezdte meg a működését. 2. Önálló intézet lett. — 3. Az igazgatóság még nem határozott az iránt, hogy minő hivatali állásokat szervez. — **H. S. Budapest.** 1. A lórtásért igenis fizetni kell. A díjat havonként vetik ki az önkéntesek közt, egyforma összegben. 7. A lovasagnál általában mindig drágább az önkéntesi-szolgálat, mint a gyalogságnál. — **1215. számú előfizető.** Ugy tudjuk, lehet. Méltóztassék eziránt a társaság igazgatóságához fordulni, címe: VII. Kertész-utca 20. — **M. R. Hunfalv.** 1. Azt csak operációval lehet eltávolítani. 2. Judá Halévy költeményei külön nem jelentek meg, de sokat megtalál közülük Makai Emil *Zsidó költők* c. kötetében. — **Mariska 15. Székesfehérvár.** 1. Nemes levelek másolata dolgában méltóztassék az *Országos Levéltárhoz* (Belügyminiszterium) folyamodni. Ott megmondják a föltételeket is. 2. Másik kérdés a kiadóhivatal intézi el.

— **J. Zombor.** Folyamodjék meg egyszer s igazolja be, hogy az engedélyezett vizsgát csak azért nem tehető le, mert ekkéve érkeztek meg az iratok. Ha esetleg nem kapná meg az engedélyt, forduljon a közoktatásügyi miniszterhez, aki bizonyára meg fogja engedni az összevont vizsgát is. — **Csenedőr.** 1. Átléphet. 2. A folyamodványt a honvédelmi miniszterhez kell intézni. 3. Ha átveszik, először próbaszolgálatra kell bevonulnia hat hónapra, azontul, ha ugyan a tiszt vizsgát, mint önkéntes letette, hadapród-tisztjelvényes rangban alkalmazták. — **D. J.** Kérdéseire annak idején már válaszoltunk. Tessenék utána nézni. Különbön ismételtük, hogy a kérvényt ötven krajcárosal megköltés teljesen a családi viszonyoktól függ. Arra alig van eset, hogy a miniszter ne adja meg a dispencziót. — **W. J. Ujpest.** Jelentse be az esetet a rendőrségnek s ha onnan nem kap elégtételt, pörölje be az illetőt becsületsértésért. — **M. J. Ó-Becse.** Méltóztassék a barsi községi előjárásnál tudakozódní, mi nem tudhatjuk. — **H. A.** Majd ha a tervezet alapszabályllya lesz, közölni fogjuk. — **Dr. L. L. Jászfényszaru.** Titkos választásnál az elnöknek nincs joga az összehajtott szavazati lapokat kibontani s azokat megnézni. Ha ez megtörténik s beigazolást is nyert, a választást esetleg megsemmisítik. — **S. Gy. J. Budapest.** A magyar államvasutak státusa nálunk nincs nyilvántartva. Méltóztassék tehát a kérdézet két hivatalnak felől az államvasutak igazgatóságánál tudakozódní. Ezt annál könnyebben megteheti, mert Budapesten lakik. — **Régi előfizető.** *Arad.* Akármelyik vasuti *Umulatól*an megtalálhatja a jegy árát. Ulevél csak akkor kell, ha *Németországban* át akar Franciaországba utazni. Ha Svájcban keresztül utazik, semmiféle utlevélre nincs szüksége. — **Camilla.** Mindig szivesen és köszönettel vesszük a tudósításait. — **Kis-Korpad.** Romania budapesti főkonzulja: Bals Sándor, cím: méltóságos, lakása: VII. Damjanich-utca 50. szám. — **H. E. Szeged.** Ha a tartozását kifizette, azután provokálthatja, feltéve, hogy értés esete tényleg feleforog. — **Gazdász.** 1. Ha van üresedésben levő hely, jó proteccióval esetleg azonnal is alkalmazák. 2. Rangfokozat: gazdasági segéd (három fizetési osztályban) 300—400—500 forint fizetéssel; intéző (három fizetési osztályban) 720—840—960 forint fizetéssel; gazdasági felügyelő 1200 forint fizetéssel; igazgató 1620—2100 forint fizetéssel s megfelelő lakbérrel vagy természetbeni lakással. 3. Az akadémián több ösztöndíj is van.

Sorsjegyek.

F. J. Sopron. Osztrák hitelsorsjegyei közül: az 1435—75. számú 180 forintot, a 2697—59. számú 180 forintot; 3% os 100 forint névértékű 1880. évi cs. k. osztrák földhitelsorsjegyei közül: a 2235—26, 3713—26 és 3896—42 számúak egyenkint 100—100 forintot; 100 forint névértékű cs. k. osztrák 1860. évi államsorsjegyei közül: az 5876—15. számú, ha egész, 580 forintot, ha pedig ötdrész, 120 forintot; 100 forint névértékű cs. k. magyar díj államsorsjegyei közül pedig: a 3077—05. számú 156 forintot nyert; a többi nem huzták ki. — **B. M. Ujvidék.** — **Elefánt-testvérek.** *Eperjes.* — **G. J. B.** — **G. J. Duna-Szerdahely.** — **E. S.** — **W. Gy. Bars.** — **L. Gy.** — **Árpás.** — **Gy. J. Pálca.** — **B. Á. Budapest.** — **Korpona.** — **H. M. Lakompak.** — **Kemény. Báránd.** — **Sorsjegyeik** nem nyertek.

KÜLÖNFÉLEK.

A kertbe voltunk...

— A Gyári lányok című kötetből. —

A kertbe voltunk. Halkan és szeliden
Susogtak még a nyárfalevelek
S mi elmerengve szedtünk bokrétkába
Ábrándot, álmot, bus emlékeket.

Ledől a nap a nyárfák tetejére
Szomorúan szórta rájuk sugarát
Mint egy király, ki haldoklora szórja
Jobbágyi közé minden aranyát.

Miről beszélünk? Tudja a jó Isten
Egyszer csak ajkunk szótlan, néma lett
S kigyuladt szívünk csendes lobogással,
Mint a hunyó nap — ott a fák felett!

Szentessy Gyula.

Kis káté

az ézárlat alkalmából.

- Mit tesz az elnök pont 9 órakor?
- Az elnök pont 9 órakor megnyitja a közgyűlést.
- És mit konstatal?
- Konstatalja, hogy 43 részvényes van jelen 918 részvény képviselőben.
- Mire képes a közgyűlés ennél fogva?
- A közgyűlés ennél fogva határozatra képes.
- Kit és mire kér az elnök?
- Az elnök fölker két részvényest a jegyzőkönyv hitelesítésére.
- Mit olvas fel ezután az elnök?
- Az elnök felolvassa ezután az igazgatósági jelentést.
- Mire utal a jelentés?
- A jelentés utal a lefolyt év kedvezőtlen viszonyaira.
- És dacára ennek?
- Dacára ennek, az elért eredmény mégis kedvező.
- Kinek köszönhető a kedvező eredmény?
- A kedvező eredmény az igazgatóság ünetlen és önfeláldozó tevékenységének köszönhető.
- Mit javasol most az elnök?
- Az elnök most javasolja, hogy az igazgatóság jelentését fogadják el.
- Miután oszszák fel a nyereséget?
- A nyereséget a szokásos leírások után oszszák fel.
- Mit kell mindenk előtt levonásba hozni?
- Mindenk előtt levonásba kell hozni az igazgatóság jutalékát.
- És az esetleg fennmaradt összeg kinek jut?

- Az esetleg fennmaradt összeg a részvényeseknek jut.
- Mit tesz most egy részvényes?
- Egy részvényes köszönetet mond az igazgatóságnak áldásos működéséért.
- Mit talál rendben és mit hágy helyben a felügyelőbizottság?
- A felügyelőbizottság mindent rendben talál és helyben hagyja az igazgatóság jelentését.
- Minok tekintik a felügyelőbizottság jelentését?
- A felügyelőbizottság jelentését felolvasottnak tekintik.
- Mit ér ezzel a közgyűlés?
- A közgyűlés ezzel véget ér.

K. I.

† II. Lajos és Wagner Rikhard. A szerencsétlen bajor királynak, akinek másrés palotáját két márká belépődijért mutogatják a *Chien-See* és a *Stahrembergi-tó* partjain, tudvalevőleg forró vágya volt egy Wagner operát építeni Münchenben. Egy német újság közlése szerint most II. Lajos egy levelét Wagnerhez abból az időből, melyben a király még komolyan tervezte a színház felépítését, és a megnyitó előadásra a *Tristán és Izolda* című dalmű volt tervbe véve. A fellelő hangon tartott level fordításban így szól:

Forrón szeretett barátom!

Nem is képzelteti, mennyire vágyom már néhány olyan csendes, boldogító óra után, melyben ismét lehetek majd oly szerencsés, drága arconasiban gyönyörködhetni! Oh siessen hozzam, imádot mester, mielőtt egészségre megengedi! Tudja, hogy Semper már rájölja közös szentélyünk tervét? Minden a legjobb úton van! Amiről álmodtam, a miben reménykedtem, ami után annyira vágytam, ma-holnap megvalósul! A menyország leszál az égére! Oh, mennyire imádlak, szent férfi!

Tehát *Tristán*, remélhetőleg már májusban! Oh, szent nap, melyen a drága épület kézen aland előttünk, boldog órák, melyekben az Ön csodás művei végre tetet ütlenek! — Győzni fogunk! — irta Ön utolsó levelében. — Győzni fogunk! — válaszul munkát szinpadra segitennem! Jöjjen szeretett mesterem melőbb!

Viszontlatásig öleli, sirig hű barátja

1865. január 5.

Lajos.

† A kalapért. Aki valaha megírja az asszonyok természetrajzát, az, mint a legasszonyibb tulajdonságot jegyzi majd föl azt a makacs és göröcs és minden más fajta szeretetnél erősebb szeretetet, amelylyel a kalapok iránt vannak ók. A kalap az, amit a férj megtagad, ami megessi a konyhapéruz, ami ájulásba ejti az asszonyokat és irigen sárgává a barátóket. Ami akkor szép, ha tollas, ha ríktó és ha a toronyig ér. Ez az utóbbi fajtája a réme minden színházdirek-

toroknak és bosszusága azoknak a sorssujtotta nézőknek, akik mégéje kerülének. Át rajta mitse láthatnak tudniillik a szinpadból, amelyet nem ápol, de eltakar és ugyanezt minden szinlap alára odanyomják e könyörgő sorokat: a nézőtérre csak kalap nélkül lehet bemenni. Az asszonyok nem üsmernek lehetetlen, főként ha kalapról van szó és így hiába gyűltek ánkétra a színházdirektorok, hiába adtak ki rendeleteket: az említett sorssujtotta nézőkről nem mult el az átok. Görögországban radikális gyógyszerhez nyult azonban az új belügyminiszter. Az ügyeletes rendőrisztviselőkhöz rendeletet intézett, hogy kivezessenek a színház földszintjéről minden olyan asszonyt, aki kalappal jelenik meg, ha kicsivel, ha magossal, egyképpen. A rendeletnek mindmáig üdvös volt a hatása és a kényszer elvégre is diadalmas-kodni látszott az asszonyokon. Mindmáig, mert az athéni színházból tegnap kivezettek egy asszonyt, aki megtagadta kalapja levételét, mely picit volt és a szabad látást el nem takaró, s aki ezért bosszuzt esküdtött. Egy óra multán visszajött, fején kalap helyett divatos frizurával, amely magosságban többszörösen előnyben volt a kalapja fölött, s amely mögött irtózatosan sujtotta a nézőket a sors, nem ápolván, de eltakarván szemek elől a szinpadot. És ez jeladás volt: minden kalapjától megfosztott asszony ilyen torony hajviseléssel fésülködik most, színházba ha megy. És a sorssujtotta nézők minden siráma van: ez ellen mitse tehetnek a rendőrök. A publikum kezd elszokni a teatruból és az igazgató tépi a haját. És mindenki visszasóhajlja a kitiltott kalapokat, amelyek mégis csak igralmasabbak voltak a mögöttük ülök irányában. Nincs is mas hatra, mint hogy ez alulról jövő szelid nyomással szemben visszavonja a belügyminiszter a tilalmazó rendeletet és bébocsásza a kalapokat...

Oh, az asszonyok mindent kivisznek, ha kalapról van szó.

† Az ember vegyértéke. Aki kíváncsi, értesülhet egy csomó mindenesetre eredeti tudni valóról, amelyeket egy szaklap közül egy német tudós számításai alapján. A szaklapok néha határozottan érdekesek. Ime: kiszámították, hogy egy hatvannyolc kilogramm súlyu ember testének anyagai 1200 darab tyuktojás anyagában található fel. Légnemű alakban ugyanaz az ember kilengettvennégy köbméter gázt és elegendő hidrogén gázt szolgáltatna arra, hogy egy hetven kilogrammu felszálló erővel bíró ballont mozgásban tartson. Az emberi test normális állapotban elegendő vasat szolgáltatna: hét darab szeghez, annyit zsírt, hogy hat kilogramm gyertyát lehetne belőle készíteni, annyi szentet, amennyi hatvanöt darab nagy ceruza előállításához szükséges. De ez még nem minden! Az emberi test annyi foszfort hord magában, hogy 820.000 gyujtót lehetne belőle készíteni. Ezenkívül még tartalmaz husz kávés kanálnyi, söt ötven

REGÉNY.

Thiel, a vasuti ör.

(3) — Elbeszélés. —

Irtá: GERHART HAUPTMANN.

A kis felesföldjüket, amely eddig a családot ellátta burgonyával, pár hete fölmondták. Lenenek eddig még nem sikerült a földet valamely pótolni. Ambátor a felesföld szerzése az ő kötelessége közé tartozt, mégis Thielnek kellett zsebre rakni a szidalmakat, hogy egyedül csak ő az oka annak, hogy jövőre tíz zsák burgonyát majd drága pénzön kell vásárolni. Thiel valamit dörmögött, azután, alig meltauta egy kis figyelemre is Lene beszédét, odafeküdt Tobias mellé, aki nyugvóhelyét mindig megosztotta édesapjával. Lefeküdt és gondosan nézte az alvó gyermek jószág arcát, majd egy ideig távolartotta tőle a tolakodó legyeket, azután fölkelte. A fiu mélyesége, kék szemében megható öröm csillogott, megragadta édesapja kezét és ajkai körül panaszos mosoly játszadozott. Az ör fölsegitette neki a kis ruhácskáját, — öltöztetés közben egyszerre valami árnyék suhant el a szemé előtt, észrevette, hogy a fia jobb arca dagadt és néhány ujjának kék és fehér nyoma látszik.

Amikor a reggelinél Lene még nagyobb buzgósággal fogott a gazdasági ügyei megbeszéléséhez, Thiel félbeszakította szavát azzal a hirtel, hogy a vasuti fölügyelő egy darab szántóföldet a vasut montán, az órház közvetlen közelében ingyen adott át neki, állítólag azért, mert neki nagyon távol volt azt megművelni.

Lene eleinte el sem akarta hinni a hirt, lassan-lassan aztán szétfoszlottak a kételkedései és láthatólag jó kedve támadt. Egymást érték a kérdései, mekkora a föld, jó-e, amikor azután

megtudta, hogy a szántóföldön két gyümölcsfa is áll, akkor már majdnem hogy a bőréből kiugrott. Midőn már semmi kérdeni valója sem volt hátra és a boltos aajtaja egyre csilingelt, elhatározta, hogy elmondja az újságot a faluban.

Amig Lene odaért a boltos sötét, portékával tele rakott üzletébe, az ör otthon folyton Tóbiással foglalatkoskodott. A fiu térdepeve a fenyőtobozokkal játszadozott, amelyeket Thiel az erdőből hozott neki.

— Mi akasz lenni, fiam?

— Vasuti fölügyelő.

Nem tréfából kérdezte Thiel a fiától, hogy mi akar lenni. A vasuti ör álmai olyan merészek voltak, hogy mindig azt kívánta — és reménykedett is kívánsága beteljesülésében, — hogy Tóbiásból isten segítségével valami különös, nagy ember legyen.

Ahogy aztán elhangzott a fiu vértelen ajakáról: „Vasuti fölügyelő”, — természetesen, nem tudta, mit jelent ez a szó, — Thiel arca fölvidult, később szinte sugárzott a boldogságtól.

— Menj Tóbiás fiam játszani, menj! — szolt kevés vártatva Thiel. A tüzhelyen meggyujtott egy kis darab forgácsot, amivel azután rágyujtott a pipájára. A fueska vigan kiszaladt az ajtón.

Thiel levetkőzött, lefeküdt az ágyba és elaludt, miután kis ideig mélyen elgondolkozva a szoba alacsony, repedezett mennyezetére bámolt.

Déli tizenkét óra felé fölébredt, felöltözködött és mialatt felesége a megszokott civódó szavak mellett az ebédet készítette, kiment az utcára. Rögön megtalálta a kis Tóbiást, az újjával egy falról meszet carcolt, amit azután a szájába vett. Az ör megfogta a kezét és végigment vele a falu nyolc házaéka előtt le a Spreehez, amely ritka lombosau nyárak között terül el. A víz partján egy gránitszikla állt, amelyre Thiel leült.

Az egész falu megszokta, csak éppen türethető idő legyen, hogy Thiel itt legyen. A gyerekek különösen szerették, Thielbácsi

nak nevezték. Az ör mindenféle játékokra tanította őket, amelyekre ő még gyermekkorából emlékezett. Emlékei legjavát mégis Tóbiás élvezte. Nyilatkat faragott neki, amelyek magasabbra röptültek, mint a többi fiuké, sipot csinált neki, olykor rekedtes hangjával elénekelte a forradalmi indulót, miközben zsebkése csontjával halkan megkopogtatta a fa kergőt.

Az emberek bosszankodtak a gyerekségei miatt és megfejthetetlen volt előttük, hogyan tud annyira leereszkedni holmi apróságokhoz. Alapjában véve örülnök kellett volna, mert az ő felügyelete alatt biztos kézzel voltak a gyerekek és Thiel komolyabb dolgokkal is foglalkoztatta őket. A nagybabának kihallgatta leckéiket, segített nekik a biblia és a zsolta tanulásánál. A kisebbeket pedig az abécére tanította.

— A . . . — b . . . — ab . . .

— Ba . . . — ba . . . — baba.

És így tovább.

Ebéd után az ör mindig rövid pihenőre lefeküdt. Fölkelés után kiitta délutáni kávéját és mindjárt utána kezdett szolgálati újjához készüldőni. Ehhez a készüldéshez, mint mindenhez, sok idő kellett neki. Kezének minden mozdulata évek óta szabályozva volt, csaknem ugyanannyan a sorrendben vette elő a kis díofaszekrényben gondosan őrzött sereit: kést, zsebkönyvet, fésűt és a régi zsebróját. Különös gondnal bánt egy kis piros papíra csomagolt könyvecskével, ezt éjjel a vánkosa alá tette és nappal állandóan szolgálatkábája belső zsebében tartotta. A táblán Thiel gyámoltalan, de mégis kielkalmazott írásával ez állt: „Thiel Tóbiás takarékkönyve”.

A hosszu sétálóval ellátott fali óra, amelynek a táblája már rég megsárgult, három negyedöt mutatott, amikor Thiel elment hazulról. Egy kis esonakon, amely a saját tulajdona volt, ment át a folyón. A Spree tulsó partján néhányszor megállt és a falu felé fordulva figyelt.

(Folytatása következik)

darab kockacukorhoz való anyagot, negyvenkét liter vizet és még csekély mennyiségben kevésbé ismert más anyagokat.

† Egy angol bíró életéből. Sir Henry Hawkins, a nemrég nyugalmába vonult angol bíróról mondanak el a londoni lapok néhány jellemző apróságot. Ismeretes különösen arról, hogy öt nem lehetett félre vezetni azzal, ha valaki égre-földre esküdözött, hogy ártatlan. Egyszer egy nyakas vádolt, amikor megkérdezte tőle, hogy van-e még valami mondani-valója, ezt felelte:

— Sajtján agyon engem a mindenható, ha nem mondom az igazat. Ártatlan vagyok ebben a bűntettben.

Hawkins egy kis ideig hallgatott, mintha ez a kijelentés hatott volna rá. Aztán így szólt:

— Így... mivelhogy a mindenható nem tartotta szükségesnek, hogy bele avatkozzék, tehát ki fogom hirdetni az ítéletet.

És kihirdette az ítéletet, amely nem volt éppen anyhénak mondható. Egy másik öreg szélfurcs, akit Hawkins hét esztendei fegyházra ítél, így nyűszörgött:

— Óh bíró ur, ezt nem fogom tudni.

— Ezt éppenséggel nem is látom olyan nagyon kívánatosnak — mondotta Hawkins.

Egy tárgyalás előtt a behívott esküdtek közül valaki a fölmentését kérte azzal a megokolással, hogy süket.

— Elmehe! — sutogta Hawkins, alig hallhatóan.

— Köszönöm, bíró ur — mondotta a süket esküdtségi tag, megfordult, hogy eltávozzék.

Hawkins ekkor visszahívta a gondoskodott arról, hogy végig élvezze a tárgyalást. Néhány esztendővel ezelőtt még szokása volt Hawkinsnak, hogy a kutyáját magával vigye a tárgyalásokra. A derek állat mindig gazdája széke alatt telepedett le. Egyszer, amikor a védő ügyvéd javában szónokolt, erős erkölcsi felháborodásának hatására a kutya hevesen ugatni kezdett. De Hawkins, az elnök nem jött zavarba.

— Csönd legyen! Csönd legyen! — szólott haragosan — óhajtanám, hogy az urak ne hoznak el mindig magukkal a kutyájukat.

† A fűrészpor használata. A természetben semmi sem vesz el, — ezt az igazságot még erősebb igazsággá változtatta a kutató emberi ész. A teknika folytonos fejlődése még a legjelentékenyebb hulladékokat is értékesíti, a csontból, a rongyból csupa hasznos dolgot fabrikál. Egy görögországi szabaddalmi iroda most beszámol azokról az újabb találmányokról, amelyek révén a fűrészport értékesíteni lehet. A kátrányolaj készítése már nem új, ehhez tudvalegőleg szintén használnak fűrészport, szok-

ták különben használni padlósurolásra is. Az újabb találmányok azonban sokkal értékesebbé teszik a fűrészport, amelyhez legtöbbször idegen anyagokat kevernek. Érdekes, hogy a fűrészpor új megjelenésében már teljesen tűzmentes. Ha egy rész fűrészporhoz három rész cementet keverünk, akkor szilárd anyag áll elő, amely többek között alkalmas tetőnek és közfalnak is. Ebből az anyagból különben sajtolás által igen finom deszkát lehet készíteni. A fűrészporból deszkákat lehet gyártani, szegezni és a tüzet éppen úgy állja, mint az égetett téglát. Újabbban különösen épületek külső díszítésére alkalmazzák a fűrészport. Ezeknek a díszeknek az a különös előnyük, hogy kevésbé törékenyek, mint a gipszdeszkák, ezért nagyobb díszek készíthetők belőle egy darabban. Nedves lakások szárazsá tételére is használható a fűrészpor. A szer elkészítési módja a következő: Kőszénkátrány és kénvirág keverékéhez finom porban hidraulikus meszt adunk, ebbe a keverékbe kell a fűrészport tenni. Ezt az anyagot lemezekbe vagy téglákba öntik. Faragott munkákat imitálnak a fűrészpor segítségével, amelybe állatvert kevernek és megprelik. Ezt az anyagot azután lehet tovább kidolgozni, különösen képerreket készítenek belőle. Mint tüzelőanyag fölülte jó a fűrészpor, egy újabb találmány, az ugynevezett brikettirozások által. A fűrészmalomok így egy jó mellékjüvedelemhez jutottak, holott eddig a legnagyobb akadályuk mindig a fűrészpor volt.

† Szájról szájra!... A lezajlott spanyol-amerikai háborúban egy amerikai hadihajót, a *Mainet* elsüllyesztette egy spanyol robbantó löveg. Mikor a robbanás megtörtént, *Sigsbees* kapitány, a hajó parancsnoka, aki éppen kajútjében tartózkodott és levelet írt a nővéréhez, négykézláb odamászott az ajtóhoz s felríván elalélt szolgáját, megkérdezte tőle, hogy mi történt?

— Azt hiszem, hogy süllyed a hajó, — felelte kétségbeesetten a matróz; és ezzel egymást támogatva, kapitány és matróz tovább igyekeztek a fedélzetre fel.

Ebből az egyszerű és természetes esetből a következő hírt faragták annak idején az amerikai lapok:

„Nyugodt lehet Amerika, amíg ily férfiak védelmezik! Nem kell tartanunk a háború kimenetelétől, amíg azok, akik sorsát intézik, parancsnokok úgy, mint közkatonák, a legnagyobb veszedelem közepette ennyire megőrzik hősiességüket! Ine, egy közönséges matróz, mikor egy robbantó löveg irtózatosszerű durránással félig szétroncsolta a *Maine* testét és az ár egy pillanat alatt már-már egészen elnyelte a süllyedő hajót, nyugodtan belépett kapitánya szobájába, s fészes katonai tisztelgessel jelentette neki, hogy:

— Kapitány uramnak jelentem alássan, süllyed a hajó!

Sigsbees kapitány pedig sípkéja karimájához emelve újat, csak ennyit válaszolt e jelentésre:

— *All right!* és ezzel felsietett a fedélzetre megmenteni, ami még megmenthető! Tapsolj Amerika! Neked is vannak nemzeti hőseid!

Vajjon, ha valakinek alkalmá lett volna megintertuholni a *salamiszi* ütközet valamelyik hőseit, vajjon nem-e derültek volna ki hasonló dolgok a görögök legendás hősiességéről?

† Összeköttetés az égi testek között. Amit a föld kivételével az egyes égi testekről tudunk, abban kevés a tudományos igazság. Az oka ennek pedig az, hogy az égi testeken addig még a tudomány nem végezhetett közvetlenül vizsgálódásokat. Ezt az akadályt van hivatala legyőzni az a szenzációsföldfedezés, amelynek a híre most érkezik Amerikából. *Brush* fizikus fölfedezte azt a gázt, amely összekötteti egymással az égi testeket. Erről a gázzal eddig is tudtak a tudósok, de még senki sem volt képes megfigyelni. *Brush* szerint ez az éther tizezerszer könnyebb, mint a víz, és körülbelül egy millió száztízennyegyzerszer könnyebb, mint a levegő rendes nyomás mellett. Hogy a nap sugarai a hőt és a világosságot a földre szállíthatják, szükségképpen kell valami rezgésnek lenni a nap és a föld között. Ezt a rezgést az éther — a *Brush* által fölfedezett gáz, közvetíti. Hogyha az éther csak a földön lenne, akkor bizonyára elszállna, hiszen könnyebb a levegőnél. *Brush* szerint ilyen éther van a többi égi testeken is, amelyek bizonyos kölcsönhatással vannak egymásra és ebből következnek, hogy nem nyomja ki helyéből a nehezebb levegő. Ennek a fölfedezésnek a praktikus haszna egyelőre nem határozható meg. De ha meggondoljuk, hogy *Galvani* találmánya mennyire átalakította a világot az utolsó száz év alatt, akkor méltányolhatjuk *Brush* fölfedezésének az értékét. A szabályozható léghajózásnak a kérdése mindenesetre hamarabb található megoldást, ha tényleg bebizonyul, hogy az égitestek között van összeköttetés.

KÖZGAZDASÁG.

Fizetésektelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésektelenségeket jelenti: ifjabb *Oblath Rudolf Buda, Engel Kurz és társa cég Budapest* (Erzsébet tér 5) *Róth Sámuel kereskedő Szent-Péter Szóilar Mátás kereskedő B.-Csaba, Vernes és Kozma cég Budapest* (Deák Ferenc-utca 15) *Ginzel Vilmos borkereskedő Reichenberg, Gross Géza szabó Siófok.*

Sorsolás. Ma délelőtt volt a székesfővárosi 25 millió forintos kölcsön XVIII-ik sorsolása, a régi városháza tanácstermében, *Halmos János polgármester* elnöklése mellett; a sorsolást *Slatany Ferenc* számtanáros vezette. Kibuztak ezuttal 55 darab 100 forintos kötvényt: 10386 940 11334 13391 12347 11077 8253 7490 8559 5824 9047 1120 1299 5573 4688 4671

SÁTÁN KAPITÁNY.

(Cyrano de Bergerac kalandjai.)

(28) — LOVAGREGÉNY. —

— Tudom, kérem, tudom. De ugy-e, nem lesz nagyon sok? Mert lássa, nem vagyok gazdag és takarékoskodnom kell a garasaimmal.

— Hetenként egy tallér lesz az egész fizetés. Messzi utról jön uraságod?

— Az aggastyán pénzt szedett elő a tárcájából. — Anjouból jöttem.

— Ha nem csalódom, ön íróember. Vagy afféle megvénny íródeák. Párisban próbál most szerencsét?

— Hát úgy van valahogy. Költő vagyok és szeretném színrehozni egy tragédiámat.

— Igazán? No lássa, milyen jó szállást választott magának! Tudja, hogy ki lakik éppen most e házban? Az *Agrippina* költője, *Cyrano de Bergerac*!

— Oh tudom, jól tudom. Hiszen éppen azért jöttem ide, hogy közelében lehessen annak a nagy költőnek, akit büszkén vallok a mesteremnek. Ugyanazért lássa, kérem, olyan szobát adjon, amelyik nincs nagyon messzi az övétől. Az ember boldog, ha a napban sütkezhetnek...

— És boldogan mosolygott hozzá.

— Akarja, hogy bemutassam? kérdezte a házközelő.

— Nos — azt éppen nem akarnám. Zavarba jönnék, el is pirulnék. Majd akkor, később, ha már befejeztem a tragédiámat.

Ha valaki éleseszü ember állott volna most vele szemben, észrevette volna, hogy nem a szerénység okából kerülte ezt a találkozást. Nagyon feltűnő volt a zavara.

— Amint tetszik. Akkor hát azt a szobát adom majd önnek, amelyik éppalatta van a Cy-

ranoéknak. Lehallik oda minden hangos szó, amit odafönn mondanak.

— Sőt többet mondok. Mivelhogy a nagy költőnek az a szokása, hogy fennhangon szavalja költés közben a verseit: ön ezt is hallani fogja.

— Oh, micsoda isteni gyönyör lesz az!

— Nos tehát, jöjjön, nyomban elfoglalhatja a szobát.

Az aggastyán karjára vette cókmojkját és keserves sóhajtozás és köhögés közben felballagott a lépcsőn. Amikor az első emeletre érték, vezetője rámutatott az ajtóra.

— Itt lakik a lovag.

Új vendége szent áhitattal hajlott meg a szoba felé. Kedve volt volna a kuleslyukon is bekandikálni, de siettetten már a házfelügyelő.

— Óda ne menjen. Időm nincs, hogy várokozam önre, de meg illetlenség is lenne, ha odatolakodnánk. A nagy költő ugyanis gyengélkedik, lázas és a titkánya szigorúan meghagyta, hogy ne zavarjuk nyugalmát. Gyerünk lábujjhegyen!

— Oh istenkém, istenkém és te jószágos szent szűz! Mi baj bánthatja a költők királyát?

— Valamelyik kalandja közben egy készszerűt kapott a bokájába. Az ilyen apró sebesülés különben nem ritka dolog nála, mert a kardja se kurtább, mint a tolla. Eppen olyan fűrge és nem kevésbé éles.

Az aggastyán áhitattal sóhajtott.

— Tartsa meg az isten minél tovább.

— No, veszedelem nem lesz. Az orvos megígérte, hogy öt-hat nap alatt talpra állítja.

— Hála az égnek!

Ez a párbeszéd már abban a szobában folyt le, amelyet az aggastyán mint ideiglenes otthonát volt elfoglalandó. Szállásadója kötelességtudóan dicsegté meg az előnyeit és szolgáltatásait ajánlkozott, hogy majd ő maga hozza az ebédet, de csakhamar csalódottan hallgatott el, mert az anjoui költő kijelentette, hogy bizony ő nem költött sokat ételre-italra. Majd csak abból fultozik, amit a cókmojkájában magával hozott.

Igy persze rögtönösen egyedül is maradt. És ekkor esodálatos változás esett meg az aggastyánon. Gunyos önelégültséggel kezdett kagagni, kiegyenesült a dereka, a szeme sajátságos fényvel villant meg. Cókmojkját az ágyra hajtotta és föl-aláfutkosva a szobában, minden sarokba bekotorászott, minden butort elhuzott a helyéről, falat, padlót megkopogtatott. Lábai, amelyeket előbb meg-megcsuklón, csoszogva vonszolt, most fűrgen szaladoztak, a köhögése is varázsos gyorsasággal gyögyült meg, nem bicegett és ha a haja színe nem maradt meg ősznek: fiatal embernek nézte volna akárki.

Minekutána befejezte ezt a terepvizsgálatot, felbontotta a cókmojkját. De nem kéziratosokat huzott elő belőle, se könyvet, se papírost, amint költő voltához illene volna, hanem fűrőkat és hallosóvet. Két pisztoly is hevert ott a holmija között.

Javában működött, amikor kopogtattak az ajtaján. Sietve dobta vissza mindezeket a költő kezébe úgy sem igen illő tárgyakat a cókmojkja közé és újra megröbítve a derekát, rettenetesen fuldokló köhögésbe kezdett.

— Szabad, dadogta.

— A szállásadója lépett be.

— Bozsánat uram, hogy zavarom. De elfeledtem megkérdezni, hogy mi is a neve?

— Mathurin Lescot.

— Anjouból?

— Igen.

— Egyenesen Angersből jött? És csak szórakozás céljából?

— Igen. De hát miért ez a teméntelen sok kérdés?

— Felsőbb rendeltünk van rá. *Lamothe* ur ugy kívánja, hogy ezekben a zavaros időkben minden gyanus alaknak a nyomába érhesen. Önt azonban nem fogom több kérdéssel zaklatni — hiszen önnek olyan jámbor az aera, hogy semmiesetre se lehet összeesküvő.

(Folytatása következik.)

8216 1475 2794 898 10735 13037 5319 9812 11516 14709 6701 5998 407 1590 8693 5699 4488 13286 6899 14895 11347 7518 10932 9034 13265 3671 1682 2542 7016 14051 4726 5477 6912 11986 5629 13652 11062 8654 12936.

Hetvenkét darab 1000 forintot: 14109 17313 7593 10441 9549 310 19280 7658 7495 12692 8230 4049 10482 1487 8036 81 12990 16326 9069 16143 5264 6172 2631 16839 16156 17364 5304 8924 2557 959 2820 6576 3928 7104 1823 5137 16838 16990 19342 17672 12586 14946 7772 1929 1713 2769 11393 10663 29 14944 818 1206 2490 8357 10662 11284 4021 15587 9866 615 1742 8812 16930 19260 16358 1704 2182 8900 7756 4022 9945 4969 16496 13130 15684 12141 427 998 és 16539. Három darab 5000 forintot: 72 216 és 367.

Az 1874-iki államsorsjegyek mai huzásán a következő sorozatokot huzták ki: 10 24 89 173 225 254 294 550 562 592 623 777 790 804 914 937 973 1057 1107 1198 1305 1365 1358 1518 1582 1601 1629 1644 1696 1725 1750 1766 1777 1881 1856 2024 2113 2148 2327 2236 2324 2432 2534 2552 2736 2745 2798 2808 2832 2880 2894 2920 2925 2951 3023 3201 3373 3399 3485 3571 3638 3650 3680 3703 3745 3755 3809 3936 3973. A legközelebbi huzás folyó évi április 1-én lesz.

A hitelorszolás mai huzásán a 150000 forintos főnyereményt a 3963 sorozat 42 számú sorsjegy nyerte meg, 30.000 forintot nyert a 3047 sorozat 19 számú sorsjegy; 15.000 forintot a 3047 sorozat 74 számú; 5000-5000 forintot 1670 sorozat 59 szám és 3299 sorozat 72 szám; 2000-2000 forintot 764 sorozat 11 szám és 3013 sorozat 48 szám; 1500-1500 forintot 1415 sorozat 89 szám; 1857 sorozat 87 szám és 3682 sorozat 85 szám; 1000-1000 forintot 470 sorozat 92 szám; 3054 sorozat 26 szám és 3437 sorozat 47 szám.

Petroleum. (Hesz Izidor és Társa cég jelentése a Budapesti Napló részére.) Az üzlet menete kielégítő, az árak szilárdak.

Jegyzéseink: Amerikai I csillagos petroleum 22.50 forint, orosz három csillagos petroleum 20.50 forint, fumei két csillagos petroleum 19.50 forint, ipari három keresztés petroleum 20.25 forint, első rendű standard petroleum 19.50 forint, amerikai császárólaj ottani finomítás 30.- forint, amerikai császárólaj belső finomítás 26.- forint. Az árak 100 kilogrammonként készpénz fizetés mellett. Kékgalicé I-ső rendű vasmentes 28.- forint, zöldgalicé 4.- forint, carbolineum I-ső rendű 10 forint, carbolineum II-ső rendű 9.- forint.

Szeszüzlet. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Az üzleti év vége ezuttal a szeszitalmérési bérletek végét is jelenti. Pontos mozzanat ez a szeszüzletre nézve. Eddigél a regalebérlet dominált a helyzetet úgy ifélé, mint letelő. Lefelé, mert az adóbehajrási kötelekbe tartozó kiskereskedőt és italmérőt szinte kényszerítették, hogy szükségletük náluk fedezze, fölfelé az azzal, mert nagy vételeikkel imponálólag felépíthettek a szeszgyárossal szemben, aki, hogy árúját eladhassa, kénytelen volt engedelményeket lenni. Mindezeknek most már vége, a bérletek megszűntével csökken a szesz átalakítására vonatkozó korlátok, mert most már mindenki tetszése szerint beszerezhet szeszt és átalakíthat szeszt.

Jegyzések: nyereszeszt finomítók részére 17.75-18.- forinton, finomított szeszt nagyban 54.75-55.25 forinton, kisebb mennyiségben 55.50-56.- forinton, 10.000 hektoliterenként, horró nélkül, készpénz fizetés mellett, Budapesten. A denaturált szesz ára 20.50-21 forinton, nagyon horrdékban, adópótlék nélkül, helyben.

Repcelaj és repcepagácsa. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Repceolajban változatlan az üzlet; kész-árú jegyzése nagyban vételnél 33 forint, kicsinybeni vételnél 30 1/2 forint. Határidős árura a jegyzése ugyanaz. Repcepagácsa. E cikkben a kilőföldi kereslet tartós és szívesen fizetik meg a napi árakat. Jegyzése teljes kocsiaromány vételnél 5 forint 60 krajcár a budapesti vasúthoz szállítva, kisebb mennyiség 25 krajcárral drágább.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése december 31-én. Készlet 828 darab. Erkezők 121 darab. Összesen: 949 darab. Eladatok 419 da.ab. Maradt 30 darab. — Napi árak: 120-180 kgr. sulyban 43-45 krajcárig, 220-280 kgr. sulyban 44-46 krajcárig, 320-380 kgr. sulyban 44-46 krajcár. Öreg nehéz paronkint 400-500 kilos 44-45 krajcárig. Malacok 46-48 krajcárig kilőnkint. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi vágómarhavásár. A st.-marxi központi vásárosnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtottak 2140 darab magyar, 844 darab galiciai, 191 darab bukovinai, 752 darab németországi, összesen tehát 4527 darab szarvasmarhát. Üzlet nagyon vontatott, árak valamivel gyöngyösek. Jegyzések: 100 kilogrammonként 4 1/2 sulyban: magyar hizóökr I. minőségű 36-38 1/2 forint, kivételesen — forint, II. minőségű 30-35 forint, III. minőségű 26-29 forint, galiciai hizóökr I. minőségű 35-36 forint, kivételesen — frt, II. minőségű 31-34 frt, III. minőségű 26-30 frt, német hizó ökr I. minőségű 37-40 frt, kivételesen — forint, II. minőségű 32-36 forint, III. minőségű 28-31 forint, legelő ökr 20-31 forint, bika és tehén 24-34 forint.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, január 2.

Buzát ma mérsékeltlen kínáltak, de a kereslet korlátolt maradt és csak néhány malom vett részt a vásárláson. Kellemes hangulat mellett 15000 méter-mázsa kelt el, amelyekért tökéletesen változatlan árt fizettek.

Más gabonaművekben csekély forgalmunk volt, tartott áron.

Eladatok:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80 k. 10 frt 82 1/2 kr, 100 mm. 80 k. 10 frt 75 kr, 100 mm. 79 1/2 k. 10 frt 75 kr, 100 mm. 78 1/2 k. 10 frt 75 kr, 100 mm. 79 1/2 k. 10 frt 82 1/2 kr, 100 mm. 79 k. 10 frt 82 1/2 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 82 1/2 kr, 100 mm. 79 1/2 k. 10 frt 82 1/2 kr, 200 mm. 79 1/2 k. 10 frt 80 kr, 200 mm. 79 k. 10 frt 80 kr, 200 mm. 79 1/2 k. 10 frt 80 kr, 100 mm. 78 1/2 k. 10 frt 70 kr, 100 mm. 78 1/2 k. 10 frt 70 kr, 150 mm. 78 k. 10 frt 65 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 60 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 65 kr, 200 mm. 76 1/2 k. 10 frt 50 kr, 100 mm. 75 k. 10 frt 47 1/2 kr.

Pestvidéki: 100 mm. 79 1/2 k. 10 frt 62 1/2 kr, 100 mm. 79 k. 10 frt 65 kr, 100 mm. 78 1/2 k. 10 frt 52 1/2 kr, 200 mm. 78 k. 10 frt 45 kr, 300 mm. 78 k. 10 frt 60 kr, 200 mm. 77 k. 10 frt 57 1/2 kr, 200 mm. 77 k. 10 frt 60 kr.

Fehérmegyei: 200 mm. 78 k. 10 frt 70 kr, 200 mm. 77 k. 10 frt 70 kr, 100 mm. 77 1/2 k. 10 frt 72 1/2 kr, 100 mm. 77 k. 10 frt 65 kr.

Toinai: 1000 mm. 77 k. 10 frt 60 kr. Törökbecsei: 1200 mm. 77 1/2 k. 10 frt 37 1/2 kr.

Felső-Tiszai: 400 mm. 78 k. 10 frt 50 kr. Szerbiai: 3000 mm. 77 k. 8 frt 60 kr, 1200 mm. 76 1/2 k. 8 frt 50 kr.

Mind 3 hónapra. Z a b: 100 mm. 6 frt 07 1/2 kr, 200 mm. 6 frt — kr, 150 mm. 5 frt 92 1/2 kr. Készpénz fizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hekoititerenként és kilogrammonként.

Table with columns for 'Buza (kg)' and various grades (bánsági, tiszavidéki, pestvidéki, fehérmegyei, felső-tiszai, szerbiai, román, szerb, bolgár) with prices in k and kr.

Table with columns for 'Rizs' and 'Tengeri' with prices in k and kr.

Határidősüzlet. Az üzlet csöndes hangulatban folyt le. A forgalom korlátolt volt és az árfolyamok némileg lemozdulódtak.

Forgalombá került:

Table listing various goods like 'Buza márciusra', 'Buza áprilisra', 'Rozs márciusra', etc. with prices.

Dei egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsészen:

Table listing closing prices for 'Buza márciusra 99', 'Buza áprilisra', 'Rozs márciusra', etc.

Este 1/2 órákor zárult:

Table listing closing prices for 'Buza márciusra 99', 'Buza áprilisra', 'Rozs márciusra', etc.

A budapesti értéktözsde.

Az előtözsdei alacsonyabb bécsi jegyzésekre az irányzat gyengébben zárult. A forgalom gyenge maradt.

A helyértékek piacán közúti vasútrészvények szilárdan zárultak, ellenben városi villamos részvények lanyhán zárultak.

A déli tözsédn berlini jegyzésekre csekély üzlet mellett az irányzat tartott maradt. A valuta és ércárak változatlanok.

Az előtözsde kedvetlen.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 391.—293.50. Osztrák hitelrészvény 363.70-364.75. Osztrák-magyar államvasúti részvény 364.80-365.20. Közúti vasút részvény 379.25-380.—. Általános kőszénbánya részvény 102.50-103.—. Városi villamos vasút 231.—233.— forinton.

A déli tözsde változatlan.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 391.10-392.—. Osztrák hitelrészvény 363.60-364.10. Osztrák-magyar államvasúti részvény 364.80-365.80. Magyar ipar és kereskedelmi bank 101.—. Leszámlító bank 262.—262.75. Közúti vasút részvénytársaság 379.25-382.— forinton.

Az utótözsde nyugodtan folyt le, az irányzat tartott maradt.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 363.60-364.20. Magyar hitelrészvény 391.25-392.25. Közúti vasút 380.50-381.—. Városi villamos vasút 231.50. Leszámlító bank 263.25-264.—. Osztrák-magyar államvasúti részvény 365.50-365.80.

Déliutáni zárlat: Osztrák hitelrészvény 363.90 forinton. Díjvitostok: Osztrák hitelrészvény holnapra 2.—2.50; nyolc napra 5.—6.—; utolsó decemberre 9.—10.— forinton.

Leszámlító árfolyamok:

Table listing exchange rates for various banks and currencies like 'Magyar általános hitelbank', 'Osztrák hitelintézet', etc.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

Table with columns 'a) Magyar Államadósság' and 'b) Osztrák Államadósság' listing various government bonds and their values.

Diogen Államadósság.

Bolgar vasúti kölcsön 6% ... 113.75 114.75

Más kölcsönök.

Table listing other loans like 'Bonyrak kölcsön', 'Budapesti fővárosi kölcsön' with interest rates.

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table listing various bank notes and bonds like 'Bélfővárosi takarékp. zálog', 'Egyes. főv. takarék', etc.

Table listing 'LODEN' products like 'Iskola-öltöny', 'Füj-mencsikoff', etc. with prices.

Table listing 'LODEN' products like 'Sacco vattával bélelve', 'Szőrme-sacco', etc. with prices.

Advertisement for 'TIROLI' clothing, featuring 'JUSTITZ LEOPOLD' and 'Bécs, IX., Währingerstrasse 48.' with a list of products and prices.

Elsobbégi kötvények.

Table with columns for bond types (e.g., Adria elsőbbségi kötvény) and their values.

Bankok részvényei.

Table listing bank shares such as Bankjegyesület, Elő- m. iparbank, etc.

Biztosító társaságok részvényei.

Table listing insurance company shares like Pécsi biztosító trs., Békéscsaba-társulat.

Gőzmalomok.

Table listing steam mill shares like Concordia, Erő Budapesti.

Takarékpénztárak részvényei.

Table listing savings bank shares like Belvárosi, III. kerületi.

Bányák és téglagyárak részvényei.

Table listing mine and brick factory shares like Brassói bányák, Budapesti téglagyár.

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Table listing iron works and machine factory shares like Vasúti gépgyár, Széchenyi.

Könyvnyomdák részvényei.

Table listing printing house shares like Athenaeum, Franklin.

Külföldi vállalatok részvényei.

Table listing foreign company shares like Ait. wagg-köcsök, Epevi villamos.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table listing transport company shares like Adria tonhajó, Epevi közuti vas.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets like Százikra, Békéscsaba.

Pénzmekek.

Table listing coins like Vert arany, 20 frankos arany.

Külföldi váltók (látra).

Table listing foreign exchange rates for Amsterdam, London, etc.

Határdegre kötött értékpapírok.

Table listing securities with border restrictions like Aranyárjék, Koronárjék.

A budapesti terményüzede.

Text describing market conditions and prices for various goods in Budapest.

A bécsi gabonátüzede.

Text detailing grain market prices and exchange rates in Vienna.

A bécsi értéktőzsde.

Text reporting on the Vienna stock exchange and market movements.

A déli tőzsde üzletellen maradt, az irányzat gyenge volt.

Text discussing the performance of the southern stock exchange and market trends.

Zárútlakor a vételkedv nagyon tartózkodó!

Text providing a summary of market activity and investor sentiment.

261.—. Rimamurányi vasműrészvény 293.75. Magyar koronárjék 97.90, 4% os Magyar föltéherem. kötvény 95.50.

Bécs, január 2. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2% papírjárdék 101.65, 4% os osztrák aranyjárdék 120.40, 1860-iki sorsjegy 140.40.

Bécs, január 2. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak.)

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, január 2. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsde szilárd volt. Járdék jól tartva.

Berlin, január 2. (Zárlat.) 4-2% os papírjárdék —, 4% osztrák aranyjárdék 101.90.

Frankfurt, január 2. (Zárlat.) 4-2% papírjárdék 101.55, 4% osztrák aranyjárdék 101.80.

Hamburg, január 2. (Zárlat.) 4-2% osztrák aranyjárdék 101.50, sorsjegy 148.65.

Páris, jan. 2. (Zárlat.) 3% francia járdék 101.87, Olasz járdék 95.30.

Budapest kőbányai sertéskezeskedelmi csarnok jelentése.

December 31. A hízott sertés üzletirányzata csöndes. A) Hízott sertés árak: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehez (párónként 400 kilogramm).

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevesések. A földmívelésügyi miniszter a magyar királyi állami mérésbirók és a földművelésügyi miniszternek...

gává nevezte ki. — A budapesti törvényszék elnöke Nagy János napidiaszolgálat a vezetőségi alatt álló királyi törvényszék...

Allyegzés. A királyi megegyedé Kail Béla sátoralj-újheji királyi járásbírósi albirónak eddigi minőségében az ungvári királyi járásbíróshoz saját körölmére leendő átlétezését.

Pályázatok. Adótörökni állásra az alsó-kubini királyi-adóhivatalnál 14 nap alatt. — Gyakornoki állásra a máti szalkai királyi adóhivatalnál 14 nap alatt.

Napirend.

Naptár. Kedd, január 3. — Római katolikus: Genová: — Protestáns: Gordius. — Görög-orosz: (december 22.) Anasztázia. — Zsidó: Tebeth 21. — A nap két reggel 7 óra 33 perccor.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10-1-ig.

TÁJÉKOZTATÓ.

A Zsájj- és fogak részére a le kitényebb. Antiseptikus, conservál, tisztító kellemes égszégés és fűlülhalad a jóval a legjobb, eddig ismeretes fogszeroket.

Törvényesen védett, lelkiismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható ANTON J. CZERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstrasse 6. (706) Főraktár: I. Wallfischgasse 5.

Vizállaás.

Table with columns for names (e.g., Jan. 1., Jan. 2., Jan. 3.) and numerical values representing results or statistics.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkből 2 kr. Címmelettel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levelbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeglet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és előfizetések

felvételnek a BUDAPESTI NAPLO részére a kiadóhivatalban József-körút 18. valamint a Fővethető új-hánytözekeiben:

- Greuer Nővérek, Terezkörút és Podmanitsky-utca sarkán.
- Adler Leona, Lipótkörút.
- Posch József, Váci-körút 80.
- Öz. Véber Vilmosné, Váci-körút 16.
- Feldmann Mór, Marokói-utca 1.
- Bösch utóda, Dorottya-u. 2. Magy. király-szálló.
- Kürthy Károlyné, Harmad-utca 1.
- Weytzenfeld Jakab, Király-utca 1.
- Redlich Szidónia, Király-utca 59.
- Wenda Jozsefné, Andrássy-ut 50. Oktogon.
- Deutsch Miksa, Andrássy-u. 38.
- Schneider Mór, Dob-utca és Károly-körút sarkán.
- Sopronyi V., dohány-nagyváza, Kerespi-ut. 1.
- Öz. Hallada Anna, Múzeum-körút 10.
- Szántó Mór, Keosk-méti-utca és Kálvária-sarkán.
- Deutsch Julia, József-körút 50. Haros-utca sarkán.

Nagy vidéki városban a főtéren, nagy utcáit helyes szep utcai, utcai lakással együtt, vagy lakás nélkül 1899. év április 1-étől bére adandó. Az üzlet-helyiségben jelenleg rőfös és divatru, valamint szabózat van együtt, mely célra a helyiség már 20 éve szolgál és leginkább alkalmas, de kívánatra más szakmának is kiadhatom. Az évi forgalom kimutatható 30-40.000 ft. Cím a kiadóhivatalban. 3513

Fabutorok,

matracok, divánok olcsó árban kaphatók József-körút 18 sz. a házmester-nél. 3545

Lakást keresek

májusra 4-5 szobásat földszinten vagy I-ső emeletre. Lehetőleg minden szoba különbejárattal legyen fűrdőszobával a hozzátartozókkal és a menyire lehet, a VIII. kerületben. Méréséket bár megkérve. Bérlet esetleg hosszabb időre szerződést köt. Ajánlatok, Bérlet-jelleggel e lapoz kéretnek. 2069

Jó és szépírású fiatal ember bérléni megfelelő állást keres, vagy írásbeli munkát. Címe a kiadóhivatalban. 2048

Szép íráskorú hivatalnok ajánlkozok bármilyen írásbeli munkát elvégzésére az esti órák-ra, este 8 órától kezdve szerény díjazás mellett. Cím a kiadóhivatalban. 5005

Kitűnő szabónő

ajánlkozok a n. é. hölgy-közönség figyelmébe. Méréséket árért készített divatos és jól álló ruhákat. Cím a kiadóhivatalban. 3603

Ügyvédi írások

felvételre kerestek. Fel-tét: kitűnő gyorsíró legy- és szép magyar és német kézirás. Cím a kiadóhivatalban. 3542

4. G. S. Ióerős

gőzszéplő-gámrutak, ki-javítva, rendkívül olcsón eladó. Posgay Sándornál Kaposvároti (Somogy) 3541

Deliane.

Szívesen felelek, de nem tudom módját azt hozzáad juttatni. Talán hivatalból tíz óra körül. Mirt nem látáok soha. Szíves tüdőzzel. 3543

Házasság-közvetítő

című meg tudható a kiadóhivatalban. 2061

Intelligens

oszládalt teljes ellátást keres egy fővárosi tanító-nál. Leveleket „Tanító-né” jelleggel közvetít a kiadóhivatalban. 2086

Angolt

alaposan lehet megtanulni egy több évi gyakorlat-lal bíró nyelvmester-nél, ki az itteni jobb kö-rökben már fényes eredmén-yt ért el halgaltatván. Ajánlatok „English” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek, ahol a cím is meg-tudható. 3544

Jó forgalmu cukorka, csomag és tej-ízlet egy fővárosi iskola mellett nagyon élénk helyen 1899. január, esetleg február hó 1-ére olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2008

Egy modern.

maidenjuy, 300-400 ym betűt munkájára malom-b rendezés jutányosan, kedvező fizetés, feltételek mellett eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2081

Méz.

Legfinomabb, pergettett, 5 kilós postacsomag 2 ft 80 kr. hófehér lépes-méz postacsomag bérmentve 4 ft 80 kr. Megrendelhető Országos méhészeti egyesület, Budapest, IX., Köztelék: továbbá Damjanich-utca 34. főraktár és a központi vásárcsarnok, fősr, ahol üvegek-ban és kímére is lehet kapni. Hamisítatlan méh-viasz, szobapadló-fényezéshez 1 kg. 1 ft 75 kr.

Nevelőnk, gyermekkertésznők,

bonnek magyar és idegen nyelviségűek elhelyeztetnek Nietzsche Gerson Anna által Budapest, Terezkörút 31.

Díjnok

azonnal felvételt kész írással, ha magyarul és nemetül tökéletesen ír. Cs. és kir. főtisztviselő Ráckeve Pest-megyé. 3535

Duszdagad fiatal földbírtokos, tartalékos huszárhadnagy, a jobb körökhöz tartozó csinos hölgy ismeretségét keresi, házasság sines kizárva, lehetőleg fényképpel ellátott ajánlatokat a leg-magyabb diszretilióval „Charmant” jelleggel továbbít a kiadóhivatal. 2085

Kiadó!

Egy csinos butorozott szoba az Hunyadi-ter közelében egy ur számára olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2076

Egy csinos szolid lány nappali kávéháza felirónok vagy üzlet-e pénztárosnők ajánlkozok. Címe a kiadóhivatalban. 2002

Nevelőnőket

idegen nyelv- és zenei-meterekkel, vagy egyszerűbbeket jó bizonyítványokkal, kitűnő gyemekkertésznőket oklevéllel vagy e nélkül, minden nemzetségi bonnekat

Könnyű fizetési feltételek! Diszcs, olcsó vashutorok, gyermekköcsök, gyermekágyak, rüganyos szelsodrony-agybetékek, árlik- és löszö-matracok, paplanok, szövetfüggönyök, agy- és asztal-terítők, kárpitozott autokor, tükrök és függőámpák kaphatók Pápat és Náthán gyárosknál, Budapest, VI., Andrássy-ut 3. (Főtelep-palota) Vidékre is helyben részletfizetésre is szolgálnak minden arfel-emelés nélkül. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. 1327

BÁRÁNY DEZSO

székhelye: Buda-pest, VIII., Kerespi-ut 57. (Gyula-utca).

Védő beszerzési-iroda. Beszerzési-iroda. Dus rakta-vonás, fuvo-és üzemeltetés-terekben, felkötés-terekben, kárpitoz-terekben, hang-erő-szerekben, 3000 forint-ig. Szállítás-mentes. Legjobb díjazás és német hang-erő-szerek. Árjegyzék küldetés-ten.

Báránypalota

székhelye: Buda-pest, VIII., Kerespi-ut 57. (Gyula-utca).

Báránypalota

székhelye: Buda-pest, VIII., Kerespi-ut 57. (Gyula-utca).

Báránypalota

székhelye: Buda-pest, VIII., Kerespi-ut 57. (Gyula-utca).

Báránypalota

székhelye: Buda-pest, VIII., Kerespi-ut 57. (Gyula-utca).

Olcsó arany és ezüsteladás,

valamint a legszebb ékszer-tárgyak, u. m.: arany férfi láncok grammja 85 kr., arany fűzők 16 ft, arany női órák 10 forint, gyémántgyűrűk, fülbevalók, brósztiók, 6 ft 50 kr-tól kezdve. 12 darab valódi ezüst evő-eszköz 6 ft 25 kr., étkező-szervizek 12 személyre 140 ft, 6 személyre 75 ft-tól kezdve. Girandólok, gyertyatartók, tálcák és e szakmába vá-gó cikkek grammja 6 kr, minden darab hivatalos fényképpel van ellátva. Veszünk zálogházi cédulákat. Grünberger A. Béla örökösél Budapest, Városház-ter 9. (Hárs-bazár) I. em., ajtó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alkalmi ajándékol már elhatározom,

csakis fényképeket készítetek WAITNER fénykép-terek műtermében, Erzsébet-körút 20. I. em. hola leg-szebb kivitelű Makart-nagságú kép darabon-kint 1 ft. Ugyanott kis képek utáni nagyítások jutányos árban elfogad-nak. Magy. kir. államvasutak. 184901/98. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a m. kir. államvasutak részére a jövő 1899. évben, illetőleg 1901. év végéig a következő csoportokba sorozott irodai anyagokból selmerülő ténleges szükségletnek kielégítését bizto-sítván kívánván, ezenel nyilvános pályázatot hírt-pel, m. p. Irodai anyagok, nevezte-sen különféle borítékok, pecsétpapírok, rajzpapírok, másoló papírok, másoló vászon, különféle tinták, pecsétviaszok, varró-selyem, varró-zsinog stb. Iroda célokra szánt pap-iroscok, nevezetesen fogal-mazási, posta-, levél-, korona-, merített, csomagoló-papírok stb. A kírás tárgyat képező egy-ek cikketek előtöltött ajánlati mintául szolgál, valamint a szállítókra vonatkozó részletes módo-zatok valamennyi hazai ke-reskedelmi és iparkamariá-nál megtekinthetőek és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és let-tár beszerzési (A V) szaksz-tályánál, Budapest, Andrássy-ut 73. szám I. em. 40. ajtó szám kaphatók. A szabályszerűen kiállít-tott, ineként 50 kros m. kir. okmánybéllyeggel ellá-tott ajánlatok lepecsételve, legkésőbb jövő év január hó 17-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak, anyag és let-tár beszerzési szaksz-tályban átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen küccimel látandó el: „szánlat 184901/98. számhoz”. A bántápnéz pedig jövő év január hó 16-án déli 12 óráig a magyar kir. állam-vasutak főpénztáránál le-tendő. Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan a részletes módozatok betar-tása mellett állítanak ki, nem vételnek figyelembe. Budapest, 1898. decem-ber hóban. Az igazgatóság. Utánnyomás nem díjaz-tatik.)

COPYING OFFICE.

Bárminemű írás-munkákat, leírás-sokat, sokszorosít-ásokat és fordít-ásokat minden nyelven elvállal a „YOST” írógép-üzem-társaság, Budapest, Erzsébet-körút 9-11. New-York palota.

500 aranyat

ad a feltaláló annak, aki RÖSLER-fogviz egy üvegeinek elhasználá-sa után fogfájásról pa-naszkodik vagy szája bűzös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldés mellett bérmentve. Főraktár: Bu-dapest, Török József gyógy-szertára, Király-utca 12.

Az emberek ezrei panaszkodnak,

nincs munkájuk, nincs ke-resetük. Intelligens egy-nek jövedelmét fogal-moztatás találnak. Ajánlko-zók itt helyben naponta személyesen VI., Váci-körút 21. II. em. 7. sz. alatt jelentkezhetnek, vi-dékről pedig írásbelileg a legkisebb helységből is „Munka” jelleg alatt szim-tén a fenti címen. 6149

A Kereskedelmi Vegyeszet

című mű, melynek mutata-sát alapján az ország bármely helyén lakó, bár-mily foglalkozású férfi vagy nő

2-3000 forint

biztos jövedelemre tehet szert, mai naptól 1 forint,

ajánlatot postai küldéssel 1 ft 20 kr. leszállított áron kapható.

Tekintve, hogy e műből már csekély számú példányok állanak rendelkezésre, az érdeklődőknek a könyv

azonnali megrendelését ajánljuk

Tiszteivel, tanító, körgy-jező, postamester urak-nak és egyáltalában minden intelligens egyének-ek könyv vagyonszer-zésre képestő mellék-foglatkozást nyújt. Ke-reskedőknek nélkülözhe-tetlen. Az összeg előzetes beküldése mellett meg-rendelhető a „Kereske-delmi Vegyeszet” könyv-kiadó vállalatánál Újpest, István-utca 2. szám.

BUTOR

jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre.

Náthán Ignác

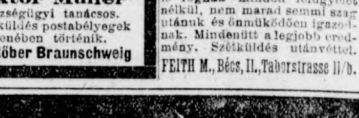
kárpito- és asztal-sutor egyedüli főraktára VII. ker.

Erzsébet-körút 23.

Árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve.

Millió embernek a Schneider-féle Páfrány-tokoszkák (Galandóc elhajtó) adták vissza teljes egészségüket.

Pantlikagillszta fejestől a páfrány-tokoszkák által fájdalom nélkül a leg-rövidebb idő (6perc) alatt teljesen elhajt-tatik. E kitűnő gyógyszer nemcsak a galandfereghen, hanem gyomor-baj-ban szenvedők is bizto-san meggyo-gyítja.

Millió embernek a Schneider-féle Páfrány-tokoszkák (Galandóc elhajtó) adták vissza teljes egészségüket.

Pantlikagillszta fejestől a páfrány-tokoszkák által fájdalom nélkül a leg-rövidebb idő (6perc) alatt teljesen elhajt-tatik. E kitűnő gyógyszer nemcsak a galandfereghen, hanem gyomor-baj-ban szenvedők is bizto-san meggyo-gyítja.

500 aranyat

ad a feltaláló annak, aki RÖSLER-fogviz egy üvegeinek elhasználá-sa után fogfájásról pa-naszkodik vagy szája bűzös marad. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldés mellett bérmentve. Főraktár: Bu-dapest, Török József gyógy-szertára, Király-utca 12.

Az emberek ezrei panaszkodnak,

nincs munkájuk, nincs ke-resetük. Intelligens egy-nek jövedelmét fogal-moztatás találnak. Ajánlko-zók itt helyben naponta személyesen VI., Váci-körút 21. II. em. 7. sz. alatt jelentkezhetnek, vi-dékről pedig írásbelileg a legkisebb helységből is „Munka” jelleg alatt szim-tén a fenti címen. 6149

A Kereskedelmi Vegyeszet

című mű, melynek mutata-sát alapján az ország bármely helyén lakó, bár-mily foglalkozású férfi vagy nő

2-3000 forint

biztos jövedelemre tehet szert, mai naptól 1 forint,

ajánlatot postai küldéssel 1 ft 20 kr. leszállított áron kapható.

Tekintve, hogy e műből már csekély számú példányok állanak rendelkezésre, az érdeklődőknek a könyv

azonnali megrendelését ajánljuk

Tiszteivel, tanító, körgy-jező, postamester urak-nak és egyáltalában minden intelligens egyének-ek könyv vagyonszer-zésre képestő mellék-foglatkozást nyújt. Ke-reskedőknek nélkülözhe-tetlen. Az összeg előzetes beküldése mellett meg-rendelhető a „Kereske-delmi Vegyeszet” könyv-kiadó vállalatánál Újpest, István-utca 2. szám.

Olcsó butor-eladás

kézpénz-fizetés mellett.

2 szekrény, 2 ajtó, díofa, fényezett ... 35 ft
2 ágy, díofa, fényezett ... 21 „
1 éjjeli szekrény, díofa, fényezett ... 8 „
1 mosó, 2 ajtó, díofa, fényezett ... 14 „
2 szekrény, 2 ajtó, díofa, matt ... 40 „
2 ágy, díofa, matt ... 40 „
2 éjjeli szekrény, díofa, marvánnyal ... 22 „
1 kredenc, 4 ajt, fülkés, faragott, fehér márvány ... 46 „
1 ebédlő diván, magas, szőnyeggel ... 40 „
1 ebédlő-asztal, díofa, massiv ... 11 „
1 ebédlőszék, ó-nemű stíl ... 4 „
1 iroasztal, 3 fülkés, és állvány 2 fülkés 16 „
1 hálószoba, fülkés, faragott, fehér márv. 170 „
1 garnitúra crepe- vagy bourette-behuzat 60 „
1 garnitúra selyem-behuzat ... 80 „
1 garnitúra plüss-behuzat ... 95 „
1 salonaasztal ... 10 „
1 consol marvánnyal, 1 tükör ... 26 „

DÓSA KÁLMÁN asztalos és kárpitos

Budapest, V., Erzsébet-ter 18. szám Sas-utca sarkán, I. emelet. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Csak e hó végéig.

Titkos betegségeket

bujakóros bajokat, bőrbetegségeket, huygcsó-szűkület, huygcsófolványokat, új gyógy-mó szerint befecskendezés nélkül, ha elvált. Tehet-lessnesset, egyenkül főrőhet az electropaticus-gyógy-mó szerint, biztos eredménygel gyorsan és gyökerecen, 31 évi gyakorlat alapján gyógyít.

Besenbek Alajos sebész-örves és szűlész.

Rendelnaponta: reggel 9 órától délután 4 óráig, este 7-8 óráig. Díjazott levelek is válaszol. Lakik: BUDAPEST, Király-utca 14. sz. I. emelet 17. ajtó. Külön be- és kijárat.